

ИХБ Електрик АД
(предишно наименование Елпром ЗЕМ АД)
ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА И
ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 декември 2013 година

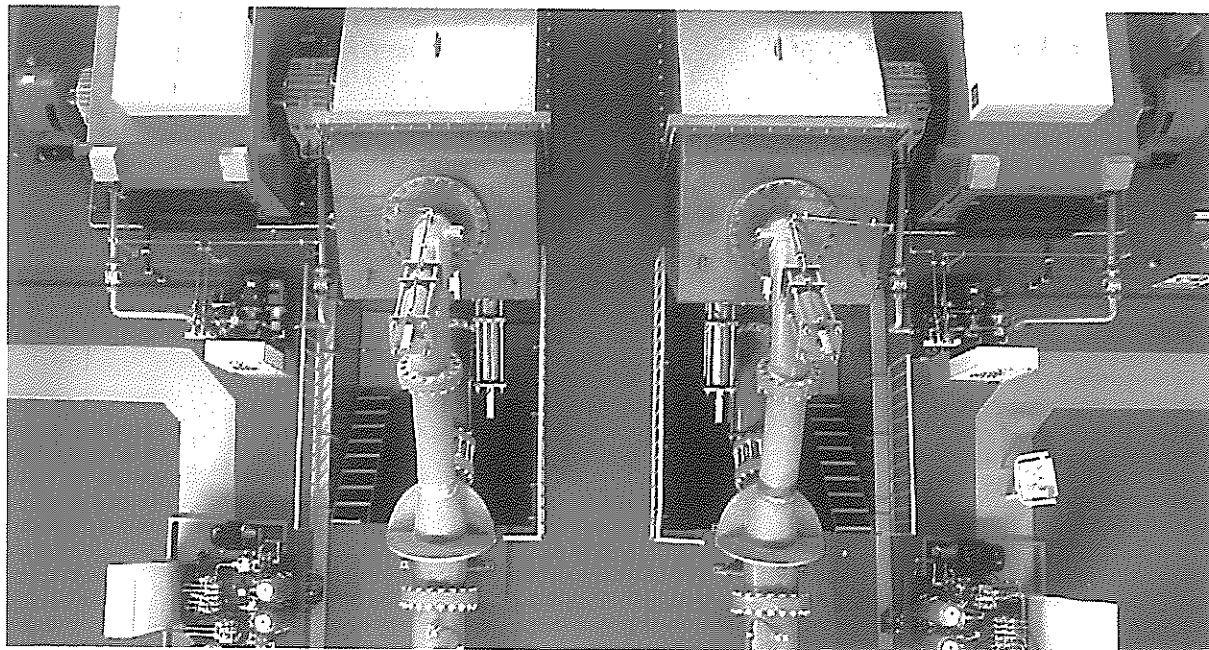
Обща информация.....	i
Доклад за дейността.....	ii
Доклад на независимия одитор до акционерите на ИХБ Електрик АД (предишно наименование Елпром ЗЕМ АД).....	1
Отчет за всеобхватния доход.....	3
Отчет за финансовото състояние.....	4
Отчет за паричните потоци.....	5
Отчет за промените в собствения капитал.....	6
Пояснителни бележки	
1. Корпоративна информация.....	7
2.1 База за изготвяне.....	7
2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики.....	8
2.3 Промени в счетоводните политики и оповестявания.....	19
3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения.....	22
4. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано.....	24
5. Приходи от продажби.....	28
6. Други приходи.....	28
7. Разходи за материали.....	29
8. Разходи за външни услуги.....	29
9. Разходи за персонала.....	29
10. Други разходи за дейността.....	30
11. Разходи по ликвидация на дълготрайни активи.....	30
12. Финансови приходи и разходи.....	30
13. Данък върху доходите.....	30
14. Оценяване на справедлива стойност.....	33
15. Имоти, машини и съоръжения.....	34
16. Нематериални активи.....	36
17. Инвестиции на разположение за продажба.....	36
18. Материални запаси.....	37
19. Търговски и други вземания.....	37
20. Парични средства и парични еквиваленти.....	38
21. Основен капитал и резерви.....	39
22. Доходи на акция.....	40
23. Лихвоносни заеми и привлечени средства.....	41
24. Правителствени дарения.....	41
25. Задължения за обезщетения на персонала при пенсиониране.....	42
26. Провизии за гаранции и съдебни дела.....	44
27. Търговски и други задължения.....	44
28. Оповестяване на свързани лица.....	45
29. Ангажименти и условни задължения.....	48
30. Цели и политика на управление на финансовия риск.....	49
31. Справедлива стойност на финансови инструменти.....	52
32. Събития след отчетната дата.....	52

Съвет на директорите

Емилиян Емилов Абаджиев
Валентин Климентов Филипов
Борислав Емилов Гаврилов
Михаил Стоянов Драгиев
Димитър Щилян Бекриев
Красимир Бонев Костадинов

Одитор

„Ърнст и Янг Одит“ ООД
Полиграфия офис център
бул. „Цариградско шосе“ № 47А, ет. 4
София 1124

Ръководството представя своя годишен доклад и годишния финансов отчет към 31 декември 2013 г., изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския съюз.

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА

Обща информация

“ИХБ ЕЛЕКТРИК” АД (предишно наименование „Елпром ЗЕМ“ АД), със седалище и адрес на управление: гр.София, бул.“Рожен” № 41, регистрирано от Софийски градски съд по фирмено дело № 25468/1991 г., регистър т.6, стр.102, ИН по ДДС: BG 000620115, Булстат: 000620115; представлявано заедно и поотделно от г-н Михаил Драгиев, в качеството му на Главен изпълнителен директор и г-н Валентин Филипов, в качеството му на Изпълнителен директор, тел.: +359 2 9360753; факс: +359 2 9360347; e-mail: office@ihbelectric.com

“ИХБ ЕЛЕКТРИК” АД (Дружеството) е акционерно дружество, чиито акции се търгуват на Българската фондова борса - София, Неофициален пазар на акции, сегмент „В“, с борсов код: 55Е.

Описание на основната дейност

Основната дейност на Дружеството е свързана с разработването, производството, доставката и монтажа на богата гама от въртящи електрически машини и свързаните с тях услуги, като гаранционна и извънгаранционна поддръжка, мониторинг, ремонт, модернизация с повишаване на техническите показатели и други дейности, които богатото технологично оборудване в завода позволява.

➤ Производство на нови електрически машини

Тази група продукти в зависимост от спецификата на функционалното предназначение на машините и техническите функции включва:

- Електродвигатели

- Асинхронни електродвигатели с накъсо съединен ротор за ниско напрежение (НН) от сериите:

Серия	Мощност, kW	Скорост, rpm	Ст. на защита, IP
M	45-315	600-3000	23
MO	18,5-315	600-3000	55
MOM	15-132	750-3000	55
AD	7,5-90	750-3000	55

Класификацията на сериите е в зависимост от синхронизацията им по изискванията на стандартите БДС, ГОСТ, IEC, DIN покриване на новите европейски стандарти за енергийна ефективност IE 2.

- Асинхронни електродвигатели с накъсо съединен ротор за високо напрежение (ВН) от сериите:

Серия	Мощност, kW	Скорост, rpm	Ст. на защита, IP
A / VA	200-1000	750-3000	23
AO / VAO	200-1500	750-1500	55
AON / VAON	50-5000	428.5-1500	55
MON, MONS, SD, VSD, AD, VAD	до 10000	750-1500	55

- **Електродвигатели (продължение)**

- Нестандартни асинхронни и синхронни електродвигатели, двигатели с навит ротор:
Основни технически параметри: захранващо напрежение 3, 6 и 10 kV и мощност до 250 до 4000 kW. Имат широко поле за употреба в рудната, рудодобивната промишленост, циментовата, химическата и много други индустриални отрасли. Модификация на същите са вертикалните синхронни електродвигатели за задвижване на водни помпи с мощности от 5 000 до 9 000 kW и напрежение 6 и 10 kV.

- **Хидрогенератори**

- Асинхронни хидрогенератори с основни технически параметри: мощност до 1 MW, с различни напрежения 0.4 kV; 6 kV.
- Синхронни хидрогенератори с основни технически параметри: мощност от 100 KVA до 100 MVA, с различни напрежения 0.4kV; 6kV; 10kV; 13,8 kV и 20kV, скорост от 75 об/мин до 1500 об/мин.

- **Предлагане на услуги**

- Ремонт на хидрогенератори - Критерият за отделянето на тази група е големият им относителен дял в нетните приходи от продажби. Извършваните ремонти са различни по техническо съдържание и обем като се рехабилитират предимно машини от водноенергийната система на страната.
- Ремонт на машини НН и ВН - Обект на тази дейност са както изделия от производствената гама на дружеството, така и изделия, произведени от други фирми.
- Ремонт на ветрогенератори
- Механообработка и изработване на детайли - Богатият и разнообразен машинен парк на дружеството дава възможност за предварително и окончателно механообработване на крупни детайли (отливки, заготовки и др.).
- Други услуги - Включва производство на резервни части, инструментална екипировка, механична обработка на детайли, динамично балансиране на голямогабаритни ротационни детайли, разкройка на ламарина, измерване на крупни детайли и др.

Резултати за текущия период

През 2013 г. икономическата ситуация в страната и в чужбина не създаде благоприятни условия за увеличаване на продажбите на Дружеството до желаните обеми. Ниската степен на инвестиционна активност в енергийния сектор, както на национално, така и на световно ниво, продължава да оказва негативно влияние върху приходите на Дружеството и финансовия резултат. Ограничаването на инвестициите в останалите сектори също затруднява реализацията на предлаганите продукти и услуги, които имат подчертано инвестиционно и стратегическо предназначение. Неблагоприятните пазарни условия и затрудненото финансиране увеличиха ценовата конкуренция между производителите в сектора, което от своя страна доведе до понижаване на рентабилността на приходите от дейността, спрямо предходни финансови години. През 2013 г. приходите на Дружеството са в размер на 4,467 хил. лв. Финансовият резултат е загуба след данъчно облагане в размер на 1,440 хил. лв.

Анализ на дейността през 2013 година

През 2013 г. успешно бяха реализирани проекти за производство на нови и ремонт на съществуващи електродвигатели ВН както на територията на България, така и за чужбина. Наблюдава се повишен интерес и запитвания за големи машини ВН. Забелязва се и тенденция на увеличаване на поръчките и съответно приходите от традиционни клиенти на електродвигатели.

През 2013 г. значително се увеличават приходите от продажба на хидрогенератори в сравнение с предходната финансова година. Отчетени са приходи от продажба на 11 броя хидрогенератора, седем от които са реализирани на вътрешния пазар. В абсолютна стойност увеличението на приходи от продажба на хидрогенератори е 746 хил. лв., от 302 хил. лв. през 2012 г. на 1,048 хил. лв. през 2013 г. Очакванията са за запазване на тенденцията за ръст на приходите от продажба на хидрогенератори.

И през 2013 г. Дружеството извърши ремонт на ел. машини на площадката на клиента, както и изпълнение на няколко договора за абонаментно сервизно обслужване.

ИХБ Електрик АД (предишно наименование Елпром ЗЕМ АД)
ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
За годината, приключваща на 31 декември 2013 г.

Данните за приходите от продажби по видове са обобщени в следващата таблица:

<i>Приходи от продажба</i>	2013 г.	2012 г.
	В хиляди лева	
Продажба на електродвигатели	1,562	2,695
Предоставяне на ремонтни услуги	1,296	2,230
Продажба на хидрогенератори	1,048	302
Продажба на резервни части и окомплектовка	15	58
	3,921	5,285

Както и през 2012 г. така и през 2013 г. основната част от приходите на Дружеството са реализирани на вътрешния пазар – над 75% от всички приходи, както следва:

<i>Разпределение на приходите от произведена продукция и предоставяни услуги по пазари</i>	2013 г.	2012 г.
	Хиляди лева	
Вътрешен пазар	2,950	4,522
Износ за Европа	971	763
	3,921	5,285

През последните години ИХБ Електрик работи активно в посока усъвършенстване на предлаганите изделия и на отделни производствени процеси чрез използване на съвременни материали и технологии за създаването им. Конкретните дейности извършени през 2013г. в областта на научноизследователската и развойна дейност са свързани с реализацията на два проекта по ОП Конкурентоспособност, както следва:

Проект „Внедряване на иновативна изолационна система в производството на високоволтови асинхронни електродвигатели и нова серия синхронни хидрогенератори с малка и средна мощност” по програма BG161PO003-1.1.04 „Подкрепа за внедряване в производство на иновативни продукти, процеси и предоставяне на иновативни услуги”. Общата стойност на проекта е 693 хил. лв., от които 50% ще бъдат финансирани от Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007-2013. Проектът стартира през 2012 г. и включва изграждане на иновативна изолационна система и внедряването ѝ във въртящи се електрически машини. Част от заложените по проекта дейности бяха реализирани през 2013 г., като окончателното приключване на проекта е планирано в рамките на 2014 г.

В края на 2013г. Дружеството получи одобрение по проект „Внедряване на иновативни продукти в ИХБ Електрик АД – синхронни реактивни двигатели с разпределена статорна намотка”. Общите разходи по проекта са в размер на 325 хил. лв. Финансирането по ОП Конкурентоспособност е 90%. Основната цел е внедряване в производство на нова серия двигатели за ниско и високо напрежение - синхронни реактивни двигатели с разпределена (статорна) намотка. В обхвата на проекта се предвиждат инвестиции в придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи. Проектът ще се реализира през 2014 г.

Дивиденди и разпределение на печалбата

През 2013 г. и 2012 г. Дружеството не е начислявало и изплащало дивиденди.

Структура на основния капитал

Към 31 декември 2013 г. разпределението на основния капитал на Дружеството е както следва:

Структура на основния капитал (продължение)

Акционер	2013	2012
ЗММ България Холдинг АД	80.78%	80.78%
Обратно изкупени	0.45%	-
Други юридически лица	14.35%	13.97%
Акционери – Физически лица	4.42%	5.25%
	<u>100.00%</u>	<u>100.00%</u>

Инвестиции

Дружеството има участие в размер на 2.32% (728 акции) от капитала на Метеко АД, акционерно дружество, учредено в България. Инвестицията е оценена по цена на придобиване, тъй като акциите на Метеко АД не се котират на активен пазар и тяхната справедлива стойност не може да бъде определена надеждно.

БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

Ръководството на Дружеството си е поставило следните основни цели:

Повишаване на доверието в дружеството от страна на сегашните и бъдещи клиенти и утвърждаване на имидж на иновативна компания, в която работят висококвалифицирани специалисти, а произвежданата продукция е с високо качество, с удължени срокове на безаварийна работа, конкурентни цени и с показатели отговарящи на съвременните изисквания за увеличена енергийна ефективност. Дружеството активно работи в посока унифициране и стандартизиране на произвежданите хидрогенератори до 5 MW, с оглед скъсяване срока на производство, оптимизиране на разходите и подобряване на енергийните показатели, което ще доведе до повишаване на конкурентоспособността на предлаганите хидрогенератори на националния и международен пазар.

В тази връзка през 2014 г. дейността на "ИХБ Електрик" АД ще бъде насочена в следните направления:

- Повишаване на реализираните обеми спрямо 2013 година;
- Обновяване и унификация на продуктовата гама на Дружеството в унисон със световните тенденции и изисквания за производство на ЕМ с повишена ЕЕ, намален разход на материали и труд на база на иновационни и производствено-технически възможности;
- Утвърждаване позициите на водеща структура на пазара в страната и региона;
- Търсене на нови пазари, включително навлизане в тях.

ОСНОВНИ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ, ПРЕД КОИТО Е ИЗПРАВЕНО ИХБ ЕЛЕКТРИК АД

Пазарът на произвежданата и ремонтирана от „ИХБ Електрик“ АД богата гама от въртящи електрически машини е силно зависим от конюнктурата на световната икономика и в частност състоянието на икономиката на България и региона. Влияние върху приходите на дружеството оказват редица фактори:

- Степен на инвестиционната активност в енергийния отрасъл;
- Осигуряване на финансиране на програмите за рехабилитация на съществуващи хидрогенератори в България и региона;
- Строеж на нови хидросъоръжения;
- Използване на съществуващия хидропотенциал за изграждане на ВЕЦ;
- Увеличаване на ценовата конкуренция между производителите;
- Промяна в стратегията на държавата по отношение на енергийната ѝ политика, приоритетно стимулиране на екологично чисто производство на електрическа енергия чрез възобновяеми източници на енергия.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО, СЪГЛАСНО РАЗДЕЛ IV, НА ПРИЛОЖЕНИЕ № 10 КЪМ НАРЕДБА № 2 НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

Информация за сключени големи сделки и такива от съществено значение за дейността на емитента

След отчетната дата, на 16.01.2014 г. ИХБ Електрик АД подписа договор за доставка на 3 броя хидрогенератора възлизащ на 21 на сто от средните приходи на Дружеството за последните три одитирани, финансови години. Съгласно подписания договор доставката трябва да бъде извършена в края на 2014 г.

Информация относно сделките, сключени между емитента и свързани лица

Към 31 декември 2013 г. Дружеството е предоставило депозит на Индустриален Холдинг България АД в размер на 747 хил. лв. (2012 г. 1.255 хил. лв.). Депозитът е предвиден да служи за обезпечение на банкови гаранции, издадени на Дружеството от кредитния лимит на крайната-компания майка. Депозитът е предоставен за срок до 31 декември 2014 г., като годишната лихва е в размер на 5 %.

Анализ и оценка на политиката относно управлението на финансовите ресурси с посочване на възможностите за обслужване на задълженията, евентуалните заплахи и мерки, които емитентът е предприел или предстои да предприеме с оглед отстраняването им

ИХБ Електрик АД провежда стриктна политика по управление на финансовите ресурси. Дружеството използва различни техники за намаляване на риска, свързан с размера и структурата на задълженията с цел гарантиране на възможностите за обслужването им. При използването на кредити се извършва внимателен анализ и оценка на пазарната среда и на конкретните условия за финансиране, особено в случаите на финансиране на инвестиционни проекти.

Дружеството е установило политика на текущо следене на вземанията. За целта финансово-счетоводния отдел извършва ежеседмичен преглед на вземанията по клиенти, на получените постъпления и анализ на неплатените суми.

Информация за основните характеристики на прилаганите от емитента в процеса на изготвяне на финансовите отчети система за вътрешен контрол и система за управление на рискове

„ИХБ Електрик“ АД прилага система за вътрешен контрол, възприета от ръководството за постигане на ред и ефективност, навременно идентифициране и предотвратяване на рискове при осъществяване на дейността.

Целите на вътрешния контрол са спазване на стратегиите, плановете, вътрешните нормативи и процедурите за осъществяване на дейността в предприятието, осигуряване на ефективно и ефикасно функциониране, надеждност на финансовото отчитане, съхраняването и опазването на активите на предприятието.

Вътрешният контрол на „ИХБ Електрик“ АД обхваща следните конкретни дейности:

- контрол при функциониране на текущото счетоводство и първичния документооборот;
- компетентност на персонал, зает с финансови и отчетни функции;
- контрол относно пълнота, съдържание, достоверност и своевременност на финансови отчети и друга финансова информация /вътрешни отчети и справки/, подавана към мениджмънта;
- пълнота на обхвата и надеждността на финансовата информационна система;
- законосъобразно изпълнение на данъчните и осигурителните задължения;
- опазване и съхранение на активите;
- контрол върху разпоредителни действия с активи и ресурси;

ИНФОРМАЦИЯ ПО ЧЛ. 247 ОТ ТЪРГОВСКИЯ ЗАКОН

Информация за участие в търговски дружества на членовете на Съвета на директорите като неограничено отговорен съдружник, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участие в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети към датата на одобрение на настоящия финансов отчет:

Емилиян Емилов Абаджиев – Председател на Съвета на директорите на ИХБ Електрик АД

- не участва като неограничено отговорен съдружник в никое дружество;
- притежава пряко повече от 25 на сто от гласовете в общото събрание на
  - „КОМЕРС КЪНСАЛТИНГ ЕЕА“ ООД
- Член е на:
  - Съвета на директорите и изпълнителен директор на “ЗММ България холдинг” АД;
  - Управителния съвет и Изпълнителен директор на Дружеството на „Индустриален холдинг България“ АД
  - Съвета на директорите на ЗММ Сливен;
  - Съвета на директорите на ЗММ Нова Загора АД;
  - Съвета на директорите на Леярмаш АД;
- Управител на:
  - Уотър Синерджи“ ООД, с ЕИК 131449503
  - „Комерс Кънсалтинг ЕЕА“ ООД с ЕИК 202446722.
- не е прокурист на никое търговско дружество;
- не участва в управлението на кооперации.

Борислав Емилов Гаврилов - член на Съвета на директорите на ИХБ Електрик АД

- не участва като неограничено отговорен съдружник в никое дружество;
- притежава пряко повече от 25 на сто от гласовете в общото събрание на
  - Сток консулт ООД, София;
  - Бобло ЕООД, София
  - Симетрия ООД, град София
- Член е на:
  - Съвета на директорите на Сток - ЕГ АД, село Мало Бучино;
  - Съвета на директорите на КЛВК АД, София;
  - Съвета на директорите на Индустриален Холдинг България“ АД;
  - Съвета на директорите на Машстрой АД – в ликвидация, Троян;
  - Съвета на директорите на Меритайм холдинг АД, Варна.
- Управител на:
  - Български Лойд ЕООД, Варна;
  - ЕКО Консултинг ООД, София.
  - Сток консулт ООД, София;
  - Бобло ЕООД, София,
  - Симетрия ООД, София.
- не е прокурист на никое търговско дружество;
- не участва в управлението на кооперации.

Михаил Стоянов Драгиев - Главен изпълнителен директор и член на Съвета на директорите на ИХБ Електрик АД

- не участва като неограничено отговорен съдружник в никое дружество;
- Притежава пряко 25 на сто от гласовете в общото събрание на
  - «Пи Си Ей» ООД, София;
- Член е на:
  - Съвета на директорите на ЗММ България Холдинг АД, София
  - Надзорен съвет на БДЖ Кончар АД
- Управител на:
  - «Пи Си Ей» ООД, София;
- не е прокурист на никое търговско дружество;
- не участва в управлението на кооперации.

Валентин Климентов Филипов- Изпълнителен директор и член на Съвета на директорите на ИХБ Електрик АД

- не участва като неограничено отговорен съдружник в никое дружество;

Димитър Щилянов Бекриев- член на Съвета на директорите на ИХБ Електрик АД

- Член е на:
  - Съвета на директорите на Булкари ЕАД, София;
- Изпълнителен директор на:
  - Булкари ЕАД, София.

Красимир Бонев Костадинов - член на Съвета на директорите на ИХБ Електрик АД

- Участва в управлението на:
  - Българо – японска асоциация за вятърна и фотоволтаична енергия.

Начислени възнаграждения на членовете на Съвета на директорите от ИХБ Електрик АД за 2013 г.

Емилиян Емилов Абаджиев	4,619 лева
Красимир Бонев Костадинов	4,619 лева
Георги Янчев Момчилов	1,381 лева
Борислав Емилов Гаврилов	6,000 лева
Михаил Стоянов Драгиев	6,000 лева
Валентин Климентов Филипов	6,000 лева
Димитър Щилянов Бекриев	6,000 лева

Начислени възнаграждения на членовете на Съвета на директорите от ИХБ Електрик АД за 2013 г. (продължение)

Членовете на СД не са получавали непарични възнаграждения.

Няма възникнали условни и разсрочени възнаграждения през годината. Членовете на управителния орган не са получавали суми за изплащане на пенсии, компенсации при пенсиониране или други подобни обезщетения.

Дължимите от „ИХБ Електрик“ АД суми за изплащане на пенсии, компенсации при пенсиониране и други подобни обезщетения са само в размерите и случаите предвидени в КТ при настъпване на съответните обстоятелства.

Информация за притежавани от членовете на Съвета на директорите акции на ИХБ Електрик АД към 31 декември 2013 г.:

- Валентин Климентов Филипов - 48 броя

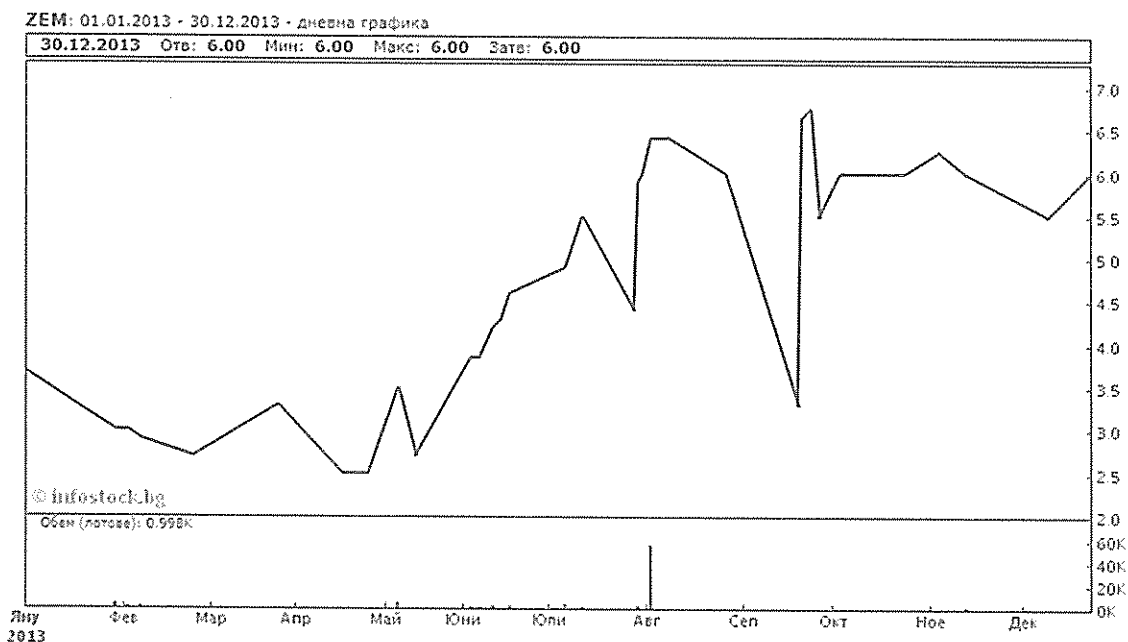
Върху ценни книжа на дружеството няма предоставени опции.

Членовете на управителните и контролните органи на дружеството нямат специални права да придобиват акции и облигации на дружеството.

Информация за висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на ИХБ Електрик АД в размер най-малко 10 на сто от собствения капитал:

Няма такива

Графика на движението цената на акциите на „ИХБ Електрик“ АД

НАЛИЧИЕ НА КЛОНОВЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

Дружеството няма открити клонове.

УПРАВЛЕНИЕ

Съгласно действащия Търговски закон в България, към 31 декември 2013 г., ИХБ Електрик АД е акционерно дружество с едностепенна система на управление.

Съветът на директорите към 31.12.2013 г. се състои от следните членове:

Емилиян Емилов Абаджиев
Михаил Стоянов Драгиев
Валентин Климентов Филипов
Борислав Емилов Гаврилов
Димитър Щилян Бекриев
Красимир Бонев Костадинов

Главен изпълнителен Директор на Дружеството е Михаил Стоянов Драгиев.
Изпълнителен Директор на Дружеството е Валентин Климентов Филипов.

Оценка на програмата за добро корпоративно управление на „ИХБ Електрик“ АД

След направения преглед на Програмата за добро корпоративно управление /Програмата/ и дейността на „ИХБ Електрик“ АД, може да се направи извода, че действията през 2013 г. в изпълнение на поставените задачи, допринасят за постигане на поставените цели на Програмата. Действията на ръководството и служителите на „ИХБ Електрик“ АД, са в посока утвърждаване на принципите за добро корпоративно управление, повишаване на доверието на акционерите, инвеститорите и лицата заинтересовани от управлението и дейността на „ИХБ Електрик“ АД.

Действия във връзка със защита правата на акционерите

През 2013 г. е проведено редовно годишно ОСА на „ИХБ Електрик“ АД за отчитане на 2012 г. То бе реално проведено на 26 юни в съответствие с нормативните разпоредби и в законоустановения срок.

През 2013 г. са правени промени в Устава свързани с вписано на 25.03.2013 г. решение в Търговския регистър за промяна в състава на Съвета на директорите на „ИХБ Електрик“ АД, прието от Общото събрание на акционерите, проведено на 22.02.2013 г. в административната сграда на Дружеството. В резултат на вписаното решение Съветът на директорите на „ИХБ Електрик“ АД е в състав: г-н Емилиян Абаджиев, г-н Борислав Гаврилов, г-н Михаил Драгиев, г-н Валентин Филипов, г-н Димитър Бекриев и г-н Красимир Костадинов. Във връзка със взетото решение в Устава на Дружеството е направена следната промяна: В чл.29, ал.1, изр.1 израза от „3/три / до 5/ пет/члена“ е заменен с „ от 3/три / до 6/ шест/ члена“. В §2 от Заключителните разпоредби, в края на текста е добавен израз: „с решение на извънредното Общо събрание на акционерите, проведено с гр.София на 22.02.2013 г.“

Членовете на Управителния съвет и лицата на ръководни длъжности в Дружеството бяха уведомявани своевременно за новите моменти в законодателството свързано с управлението на публично дружество.

Действия във връзка с разкриване на информация и прозрачност

През 2013 г., следвайки своите принципи и традиции на прозрачност на дейността на „ИХБ Електрик“ АД, ръководството и директорът за връзки с инвеститорите винаги са изготвяли и предоставяли информацията за дейността на Дружеството в срок, максимално пълна и точна. Предоставяната информация включва периодични отчети, промени в уставните документи, управителните органи и данни за дейността, информация за провеждане на ОСА и всяка важна информация, влияеща върху цената на акциите на дружеството. Информацията е предоставяна в Комисията по финансов надзор, Българска фондова борса и други институции.

С цел избягване разпространението на вътрешна информация, всяка информация, която трябва да бъде огласена и може да се счита за вътрешна, е била предоставяна по възможно най-бързия начин на Българска фондова борса – София и Комисията за финансов надзор.

Действия във връзка със осигуряване на механизъм за добро управление на дружеството от страна на управителните органи

Създаденият ред за свикване и провеждане на заседанията на Съвета на директорите бе спазван и през 2013 г. Заседанията са провеждани редовно, всички членове са информирани за дневния ред и са им предоставени всички материали в срок, който е достатъчен за запознаване с тях преди заседанията.

Изпълнителните директори с помощта на служителите следят за това всички сделки, които реализира „ИХБ Електрик“ АД да са в съответствие с нормативните изисквания на българското, а където е приложимо и на международното законодателство.

Избраният одитор за заверка на годишния финансов отчет на „ИХБ Електрик“ АД за 2013 г. “Ърнст и Янг Одит“ ООД надлежно осъществи одит на дейността и нейното отразяване във финансовите отчети на компанията.

В заключение може да се каже, че след направения анализ, оценката на програмата за корпоративно управление е, че тя е достатъчно ефективна, отговаря на международните стандарти за добро корпоративно управление и способства за постигане на поставените цели за добро корпоративно управление на „ИХБ Електрик“ АД. Ръководството смята, че не се налага съществена преоценка и промяна на Програмата.

ВАЖНИ СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ СЛЕД ОТЧЕТНАТА ДАТА

Не са ни известни събития след отчетната дата, които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания в отчета на Дружеството.

ОТГОВОРНОСТИ НА РЪКОВОДСТВОТО

Според българското законодателство, ръководството следва да изготвя финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Дружеството към края на годината, финансовото му представяне и паричните му потоци.

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватни счетоводни политики при изготвянето на годишния финансов отчет към 31 декември 2013 г. и е направило разумни и предпазливи преценки, предположения и приблизителни оценки.

Ръководството също потвърждава, че се е придържало към действащите счетоводни стандарти, като финансовият отчет е изготвен на база принципа-предположение за действащото предприятие.

Ръководството носи отговорност за правилното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягване и разкриване на евентуални злоупотреби и други нередности.

ДАНИИ ЗА ДИРЕКТОРА ЗА ВРЪЗКА С ИНВЕСТИТОРИТЕ

Директор за връзки с инвеститорите е Нася Тодорова Александрова, тел. +359 2 938 81 14, имейл: n.alexandrova@ihbelectric.com; бул Рोजен 41, София 1271.

Валентин Климентов Филипов

(име, презиме, фамилия)

Изпълнителен директор

ИХБ Електрик АД

гр. София

25.03.2014 г.

Михаил Стоянов Драгиев

(име, презиме, фамилия)

Главен изпълнителен директор

ИХБ Електрик АД

гр. София

25.03.2014 г.

Доклад на независимия одитор

До акционерите

На „ИХБ Електрик“ АД (предишно наименование „Елпром ЗЕМ“ АД)

Доклад върху финансовия отчет

Ние извършихме одит на приложения финансов отчет на „ИХБ Електрик“ АД (предишно наименование „Елпром ЗЕМ“ АД), включващ отчет за финансовото състояние към 31 декември 2013 година, отчет за всеобхватния доход, отчет за промените в собствения капитал и отчет за паричните потоци за годината, приключваща на тази дата, както и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики и другата пояснителна информация.

Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Ръководството е отговорно за изготвянето и представянето на този финансов отчет, който дава вярна и честна представа, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, така както са приети за прилагане в Европейския съюз, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи като необходима за изготвянето на финансов отчет, който да не съдържа съществени отклонения, независимо дали те се дължат на измама или грешка.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовият отчет не съдържа съществени отклонения.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени във финансовия отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени отклонения във финансовия отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето, от страна на предприятието, на финансов отчет, който дава вярна и честна представа, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на предприятието. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

Building a better
working world

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

Мнение

По наше мнение, финансовият отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на „ИХБ Електрик“ АД (предишно наименование „Елпром ЗЕМ“ АД) към 31 декември 2013 година, както и за неговите финансови резултати от дейността, и паричните му потоци за годината, приключваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, така както са приети за прилагане в Европейския съюз.

Доклад върху други законови изисквания

Съгласно изискванията на чл. 38, ал. 4 от Закона за счетоводството, ние се запознахме със съдържанието на приложения доклад за дейността за 2013 година. По наше мнение, представеният от ръководството годишен доклад за дейността е в съответствие с финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2013 година.

Николай Гърнев

Управител

„Ърнст и Янг Одит“ ООД

Даниела Петкова, ДЕС

Регистриран одитор

26 март 2014 година

гр. София, България

ИХБ Електрик АД (предишно наименование Елпром ЗЕМ АД)
ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
 За годината, приключваща на 31 декември 2013 г.

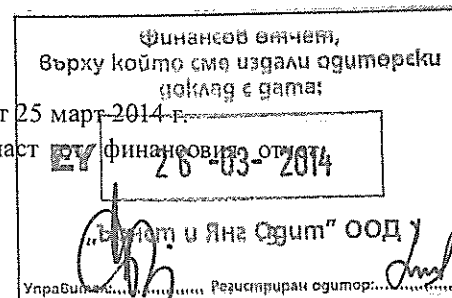
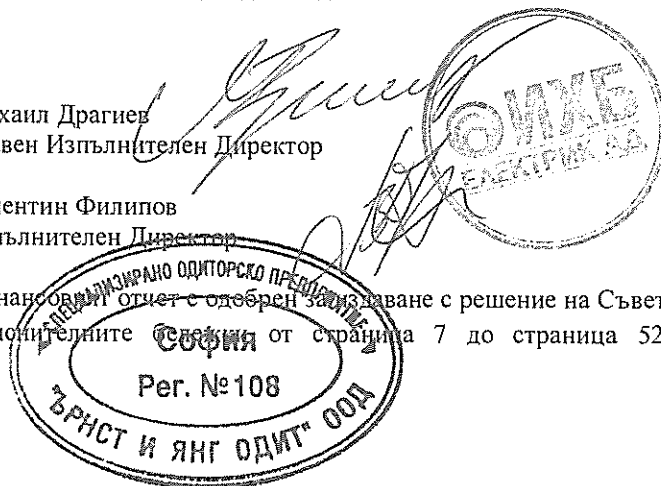
В хиляди лева	Бележка	2013	2012
Приходи от продажби	5	3,921	5,285
Други приходи от дейността	6	546	558
Общо приходи		4,467	5,843
(Намаление)/ Увеличение на запасите от готова продукция и незавършено производство		(57)	81
Разходи за придобиване на активи по стопански начин		34	70
Разходи за материали	7	(1,959)	(2,113)
Разходи за външни услуги	8	(643)	(1,190)
Разходи за амортизация	15,16	(507)	(553)
Разходи за персонала	9	(2,159)	(2,244)
Други разходи за дейността	10	(685)	(645)
Разходи за ликвидация на дълготрайни активи	11	(3)	(50)
Загуба от оперативна дейност		(1,512)	(801)
Финансови приходи	12	50	47
Финансови разходи	12	(47)	(69)
Финансови приходи/(разходи), нетно		3	(22)
Загуба преди данъчно облагане		(1,509)	(823)
Приход от данък върху доходите	13	69	72
Загуба за годината		(1,440)	(751)
Загуба на акция (в лева)	22	(1.19)	(0.62)
Друг всеобхватен доход			
<i>Друг всеобхватен доход, подлежащ на рекласификация в печалбата или загубата в последващи периоди</i>			
Друг всеобхватен доход, подлежащ на рекласификация в печалбата или загубата в последващи периоди, нетно от данъци			
-			
<i>Друг всеобхватен доход, неподлежащ на рекласификация в печалбата или загубата в последващи периоди</i>			
Актюерски загуби по планове с дефинирани приходи	25	(43)	-
Ефект от данък върху доходите	13	4	-
		(39)	-
Преоценка на земи и сгради	15	(700)	-
Ефект от данък върху доходите	13	70	-
		(630)	-
Друг всеобхватен доход, неподлежащ на рекласификация в печалбата или загубата в последващи периоди, нетно от данъци		(669)	-
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		(669)	-
Общо всеобхватен доход за годината		(2,109)	(751)

Михаил Драгиев
 Главен Изпълнителен Директор

Валентин Филипов
 Изпълнителен Директор

Зоя Минчева
 Главен счетоводител

Финансовият отчет е одобрен и издаван с решение на Съвета на директорите от 25 март 2014 г.
 Пояснителните бележки от страница 7 до страница 52 са неразделна част от финансовия отчет.

ИХБ Електрик АД (предишно наименование Елпром ЗЕМ АД)
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
 Към 31 декември 2013 г.

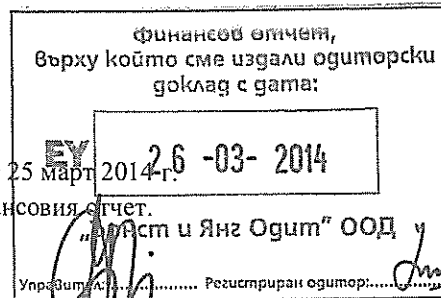
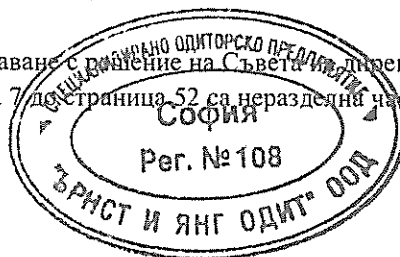
В хиляди лева	Бележка	2013	2012
Активи			
Имоти, машини, съоръжения	15	17,696	18,696
Нематериални активи	16	-	10
Инвестиции на разположение за продажба	17	4	4
Дългосрочни търговски вземания	19	-	486
Общо дълготрайни активи		17,700	19,196
Материални запаси	18	967	1,014
Вземания от свързани лица	28	750	1,843
Краткосрочни търговски и други вземания	19	942	774
Разходи за бъдещи периоди		26	31
Вземане по данък върху доходите		61	61
Парични средства и парични еквиваленти	20	47	418
Общо краткотрайни активи		2,793	4,141
Общо активи		20,493	23,337
Капитал			
Основен капитал	21.1	1,213	1,213
Резерви	21.2, 21.3, 21.4	13,895	15,304
Натрупана печалба		2,554	3,273
Общо собствен капитал и резерви		17,662	19,790
Пасиви			
Лихвоносни заеми и привлечени средства	23	-	67
Отсрочени данъчни пасиви	13	858	1,001
Провизии за гаранции и съдебни дела	26	29	44
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране	25	43	20
Правителствени дарения	24	442	383
Общо дългосрочни пасиви		1,372	1,515
Лихвоносни заеми и привлечени средства	23	650	716
Задължения към свързани лица	28	1	70
Търговски и други задължения	27	767	1,214
Провизии за гаранции и съдебни дела	26	16	8
Правителствени дарения	24	25	24
Общо краткосрочни пасиви		1,459	2,032
Общо пасиви		2,831	3,547
Общо собствен капитал и пасиви		20,493	23,337

Михаил Драгиев
 Главен Изпълнителен Директор

Валентин Филипov
 Изпълнителен Директор

Зоя Минчева
 Главен счетоводител

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите от 25 март 2014 г.
 Пояснителните бележки от страница 7 до страница 52 са неразделна част от финансовия отчет.

ИХБ Електрик АД (предишно наименование Елпром ЗЕМ АД)

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

За годината, приключваща на 31 декември 2013 г.

В хиляди лева	Бележка	2013	2012
Оперативна дейност			
Постъпления от клиенти и други дебитори		5,188	7,101
Плащания към доставчици и други кредитори		(3,446)	(4,115)
Плащания за заплати, осигуровки и други		(2,122)	(2,233)
Други парични потоци, нетно		(236)	(336)
Паричен поток (използван в) / от оперативна дейност		(616)	417
Инвестиционна дейност			
Плащания за придобиване на дълготрайни активи		(262)	(179)
Постъпления от продажба на дълготрайни активи (Бележка 6)		51	41
Постъпления от правителствени дарения за дълготрайни активи		85	350
Предоставени заеми/ депозити на свързани предприятия		-	(1,000)
Възстановени заеми/депозити от свързани предприятия		508	245
Получени лихви по предоставени заеми/депозити		60	44
Паричен поток от / (използван в) инвестиционна дейност		442	(499)
Финансова дейност			
Обратно изкупени собствени акции (Бележка 21.4)		(19)	-
Постъпления от привлечени средства		950	1,947
Изплащане на привлечени средства		(1,077)	(1,818)
Изплатени задължения по лизингови договори		(6)	(7)
Платени лихви по привлечени средства		(27)	(44)
Платени комисионни и банкови такси		(18)	(21)
Паричен поток (използван в) / от финансова дейност		(197)	57
Нетно изменение на парични средства и парични еквиваленти		(371)	(25)
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари		418	443
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	20	47	418

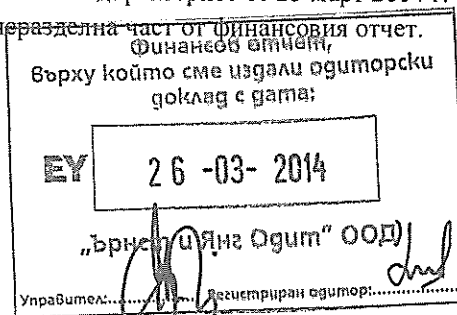
Михаил Драгнев
Главен Изпълнителен Директор

Валентин Филипов
Изпълнителен Директор

Зоя Минчева
Главен счетоводител

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите от 25 март 2014 г. Пояснителните бележки от страница 7 до страница 52 са неразделна част от Финансовия отчет.

ИХБ Електрик АД (предишно наименование Елпром ЗЕМ АД)
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
 За годината, приключваща на 31 декември 2013 г.

В хиляди лева	Основен капитал (Бележка 21.1)	Обратно изкупени собствени акции (Бележка 21.4)	Допълнителни и законови резерви (Бележка 21.2)	Преоценъчен резерв (Бележка 21.3)	Натрупана печалба	Общо
Баланс към 1 януари 2012 г.	1,213	-	4,265	11,358	3,705	20,541
Всеобхватен доход за периода						
Загуба за периода	-	-	-	-	(751)	(751)
Друг всеобхватен доход за периода	-	-	-	-	-	-
Общо всеобхватен доход за периода	-	-	-	-	(751)	(751)
Трансфер от резерви въз основа на решение на акционерите	-	-	(319)	-	319	-
Баланс към 31 декември 2012 г.	1,213	-	3,946	11,358	3,273	19,790
Баланс към 1 януари 2013 г.	1,213	-	3,946	11,358	3,273	19,790
Всеобхватен доход за периода						
Загуба за периода	-	-	-	-	(1,440)	(1,440)
Друг всеобхватен доход за периода	-	-	-	(630)	(39)	(669)
Общо всеобхватен доход за периода	-	-	-	(630)	(1,479)	(2,109)
Обратно изкупени собствени акции (Бележка 21.4)	-	(19)	-	-	-	(19)
Резерв от преценка на отписани дълготрайни материални активи	-	-	-	(9)	9	-
Трансфер от резерви въз основа на решение на акционерите	-	-	(751)	-	751	-
Баланс към 31 декември 2013 г.	1,213	(19)	3,195	10,719	2,554	17,662

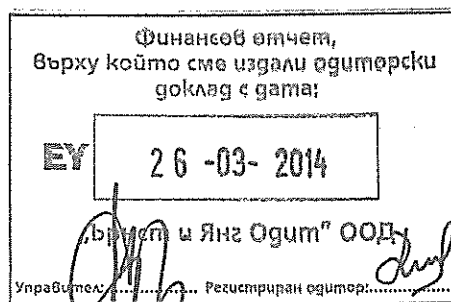
Михаил Драгиев
 Главен Изпълнителен Директор

Зоя Минчева
 Главен счетоводител

Валентин Филипов
 Изпълнителен Директор

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите от 25 март 2014 г. Пояснителните бележки от страница 7 до страница 52 са неразделна част от финансовия отчет.

1. Корпоративна информация

„ИХБ Електрик“ АД (предишно наименование Елпром ЗЕМ АД) („Дружеството“, ИХБ Електрик АД) е акционерно дружество, регистрирано с дело № 25468от 1991 г. от Софийски градски съд в съответствие с Търговския Закон на Република България. Адресът на управление на Дружеството е бул. Рожен № 41, гр. София, България. Финансовата година на Дружеството приключва на 31 декември.

Предметът на дейност на Дружеството е свързан преди всичко с производство и ремонт на асинхронни и синхронни електродвигатели и генератори, вътрешна и външна търговия, производство на специално технологично оборудване и инструментална екипировка.

Дружеството е част от групата на Индустриален холдинг България АД. Към 31 декември 2013 г. акционерите на Дружеството са:

- Заводи за металорежещи машини- България холдинг АД („ЗММ България холдинг“ АД)	80.78 %
- Обратно изкупени акции	0.45%
- Други юридически лица	14.35%
- Акционери – физически лица	4.42%

Крайната компания-майка е Индустриален холдинг България АД.

Регистрираният капитал на Дружеството е съставен изцяло от обикновени акции. Те са търгуеми на Българска фондова борса.

Финансовият отчет на „ИХБ Електрик“ АД за годината, приключваща на 31 декември 2013 г., е одобрен за издаване съгласно решение на Съвета на директорите от 25 март 2014 г.

2.1 База за изготвяне

Финансовият отчет на Дружеството е изготвен на база историческа цена, с изключение на земи и сгради, които са представени по преоценена стойност.

Финансовият отчет е представен в български лева и всички показатели са закръглени до най-близките хиляда български лева (хил. лв.), освен ако е упоменато друго.

Изявление за съответствие

Финансовият отчет на ИХБ Електрик АД е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, така както са приети за прилагане в Европейския съюз („МСФО, така както са приети за прилагане в ЕС“).

Действащо предприятие

Финансовият отчет на Дружеството е изготвен на база на принципа за действащо предприятие.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики

а) Превръщане в чуждестранна валута

Финансовият отчет е представен в български лева, която е функционалната валута и валутата на представяне на Дружеството. Сделките в чуждестранна валута първоначално се отразяват във функционалната валута по обменния курс към датата на сделката. Монетарните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранни валути се преизчисляват във функционалната валута, в края на всеки месец по заключителния обменен курс на Българска Народна Банка за последния работен ден от съответния месец. Всички курсови разлики се признават в печалбата или загубата за периода. Немонетарните активи и пасиви, които се оценяват по историческа цена на придобиване в чуждестранна валута се превръщат във функционалната валута по обменния курс към датата на първоначалната сделка (придобиване).

б) Признаване на приходи

Приходите се признават до степента, в която е вероятно икономически ползи да бъдат получени от Дружеството и сумата на прихода може да бъде надеждно оценена, независимо от това кога е получено плащането. Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото или дължимо възнаграждение на база на договорените условия на плащане, като се изключат отстъпки, работи и други данъци върху продажбите или мита. Дружеството анализира договореностите си за продажби според специфични критерии, за да определи дали действа като принципал, или като агент. То е достигнало до заключение, че действа като принципал във всички договорености с изключение на тези свързани с предоставянето на допълнителни услуги на наематели като електричество, водоснабдяване, отопление и други. Бизнес стратегията на Дружеството не включва предоставянето на такъв тип услуги и следователно същността на тези договорености е, че Дружеството действа като агент на основния доставчик на услугите. Ето защо, разходите свързани с тези услуги са представени нетно от сумата, префактурирана на наемателите. Преди да бъде признат приход, следните специфични критерии за признаване трябва също да бъдат удовлетворени:

Продажби на готова продукция, резервни части, материали, скрап и стоки

Приходите от продажби на готова продукция, резервни части, материали и скрап се признават, когато съществените рискове и ползи от собствеността върху активите са прехвърлени на купувача, което обичайно става в момента на тяхната експедиция.

Предоставяне на услуги

Приходите от предоставяне на услуги се признават на база на етапа на завършеност на сделката към отчетната дата. Степента на завършеност се оценява на база на потвърдена от клиента извършена работа за всеки договор. Когато резултатът от сделката (договора) не може да бъде надеждно оценен, приходът се признава само доколкото извършените разходи подлежат на възстановяване.

Приходи от наеми

Приходите от наеми в резултат на оперативен лизинг на имоти се признават на база линейния метод за целия срок на лизинговия договор. Стимулите, предоставени от Дружеството на наемателите за сключване на нови или подновяване на съществуващи лизингови договори, се отчитат като разходи за бъдещи периоди в отчета за финансовото състояние и се признават като намаление на прихода от наеми за срока лизинга, на линейна база.

Приходи от лихви

Приходите от лихви се отчитат като се използва метода на ефективния лихвен процент, представляващ процентът, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания за очаквания срок на финансовия инструмент или за по-кратък период, когато е уместно, до балансовата стойност на финансовия актив. Приходът от лихви се включва във финансовия приход в отчета за всеобхватния доход.

в) Данъци

Текущ данък върху доходите

Текущите данъчни активи и пасиви за текущия и предходни периоди се признават по сумата, която се очаква да бъде възстановена от или платена на данъчните власти. При изчисление на текущите данъци се прилагат данъчните ставки и данъчните закони, които са в сила или са в значителна степен приети към отчетната дата.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

в) Данъци (продължение)

Текущ данък върху доходите (продължение)

Текущите данъци се признават директно в собствения капитал (а не в отчета за всеобхватния доход), когато данъкът се отнася до статии, които са били признати директно в собствения капитал. Ръководството анализира отделните позиции в данъчната декларация, за които приложимите данъчни разпоредби са предмет на тълкуване и признава провизии, когато това е уместно.

Отсрочен данък върху доходите

Отсрочените данъци се признават по балансовия метод за всички временни разлики към отчетната дата, които възникват между данъчната основа на активите и пасивите и техните балансови стойности.

Отсрочени данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, освен до степента, до която отсроченият данъчен пасив възниква от първоначално признаване на актив или пасив от дадена сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката.

Активи по отсрочени данъци се признават за всички намаляеми временни разлики, пренесени неизползвани данъчни кредити и неизползвани данъчни загуби, до степента, до която е вероятно да е налице облагаема печалба, срещу която да бъдат използвани намаляемите временни разлики, пренесените неизползвани данъчни кредити и неизползваните данъчни загуби, освен ако отсроченият данъчен актив възниква от първоначално признаване на актив или пасив от дадена сделка, която не е бизнес комбинация и не влияе нито върху счетоводната печалба, нито върху данъчната печалба или загуба към момента на извършване на сделката.

Дружеството извършва преглед на балансовата стойност на отсрочените данъчни активи към всяка отчетна дата и я намалява до степента, до която вече не е вероятно да бъде реализирана достатъчна облагаема печалба, която да позволява целия или част от отсрочения данъчен актив да бъде възстановен. Непризнатите отсрочени данъчни активи се преразглеждат към всяка отчетна дата и се признават до степента, до която е станало вероятно да бъде реализирана бъдеща облагаема печалба, която да позволи отсрочения данъчен актив да бъде възстановен.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди, въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или влезли в сила, в значителна степен, към отчетната дата.

Отсрочените данъци, свързани със статии, признати извън печалбата или загубата, се признават извън печалбата или загубата. Отсрочените данъци се признават в зависимост от свързаната с тях сделка или в другия всеобхватен доход, или директно в собствения капитал.

Дружеството компенсира отсрочени данъчни активи и пасиви само тогава, когато има законово право да приспада текущи данъчни активи срещу текущи данъчни пасиви и отсрочените данъчни активи и пасиви се отнасят до данъци върху дохода, наложени от един и същ данъчен орган за едно и също данъчнозадължено предприятие.

Данък върху добавената стойност (ДДС)

Приходите, разходите и активите се признават нетно от ДДС, с изключение на случаите, когато:

- ДДС, възникващ при покупка на активи или услуги не е възстановим от данъчните власти, в който случай ДДС се признава като част от цената на придобиване на актива или като част от съответната разходна позиция, както това е уместно; и
- вземанията и задълженията, които се отчитат с включен ДДС.

Нетната сума на ДДС, възстановима от или дължима на данъчните власти, се включва в стойността на вземанията или задълженията в отчета за финансовото състояние.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

г) Доходи на персонала

Краткосрочните доходи на персонала включват заплати, вознаграждения, междинни и годишни бонуси, вноски за социално осигуряване и годишни компенсируеми отпуски на служителите, които се очаква да бъдат изцяло уредени в рамките на 12 месеца след края на отчетния период. Когато Дружеството получи услугата, те се признават като разход за персонала в печалбата или загубата или се капитализират в стойността на актив. Краткосрочните доходи на персонала се оценяват по недисконтираната сума на очакваните за уреждане разходи. Допълнителна информация е представена в Бележка 25.

Дружеството има пенсионен план с дефинирани доходи, произтичащ от задължението му по силата на българското трудово законодателство, да изплати на служителите си при пенсиониране две или шест брутни месечни заплати в зависимост от прослужения стаж. Ако служителят е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия си стаж, той трябва да получи шест брутни месечни заплати при пенсиониране, а ако е работил по-малко от 10 години при същия работодател – две брутни месечни заплати. Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран. Дружеството определя своите задължения за изплащане на доходи на персонала при чрез метода на прогнозните кредитни единици. Преоценките на пенсионния план с дефинирани доходи, включващи актюерски печалби и загуби, се признават незабавно в отчета за финансовото състояние срещу дебит или кредит на неразпределената печалба чрез другия всеобхватен доход, в периода на тяхното възникване. Преоценките не подлежат на рекласификация в печалбата или загубата в последващи периоди.

Разходите за минал стаж се признават в печалбата или загубата на по-ранна от:

- датата на допълнение или съкращение в плана, и
- датата на признаване на разходи за реструктуриране, съпътстващи измененията в плана.

Разходите за лихви се признават чрез прилагане на дисконтов фактор към задължението за доходи на персонала за пенсиониране. Измененията в последното се признават в печалбата или загубата за периода и се представят както следва: разходите за стаж, включващи разходите за текущ стаж, разходите за минал стаж, печалбите и загубите в резултат на съкращения или нерутинни уреждания по плана, както и разходите за лихви се включват в статия „Разходи за персонала“.

д) Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване

Финансови активи

Първоначално признаване

Финансовите активи в обхвата на МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване се класифицират като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, или като заеми и вземания, или като инвестиции държани до падеж или като финансови активи на разположение за продажба, или като деривативи, определени като хеджиращи инструменти при ефективно хеджиране, както това е по-уместно. Дружеството определя класификацията на своите финансови активи при първоначалното им признаване.

Финансовите активи се признават първоначално по справедливата им стойност, плюс, в случай на инвестиции, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването на финансовия актив.

Покупки или продажби на финансови активи, чиито условия изискват прехвърлянето на актива през период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата на която Дружеството се е ангажирало да купи или продаде актива.

д) Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

Финансови активи (продължение)

Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите активи зависи от тяхната класификация, както следва:

Вземания

Търговските и други вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котира на активен пазар. След първоначалното им признаване, вземанията се оценяват по амортизирана стойност, с използването на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП), намалена с провизията за обезценка. Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ЕЛП. Амортизацията по ЕЛП се включва във финансовите приходи в отчета за всеобхватния доход. Загубите, възникващи от обезценка, се признават в отчета за всеобхватния доход като други разходи.

Инвестиции на разположение за продажба

Финансовите инвестиции на разположение за продажба включват капиталови ценни книжа, които са определени като на разположение за продажба или не са класифицирани в някоя от предходните категории. Дружеството има инвестиции на разположение за продажба представляващи капиталови инструменти (Бележка 17). Тъй като тези капиталови инструменти не се котира на активен пазар и тяхната справедлива стойност не може да бъде надеждно оценена, те се оценяват по цена на придобиване.

Съвместно контролирана дейност

Съвместно контролираната дейност представлява гражданско дружество (консорциум), което няма регистриран капитал и не са договорени капиталови вноски под друга форма със съдружниците. В сравнителната информация в настоящия финансов отчет на Дружеството съвместно контролираната дейност е оценена по цена на придобиване (съгласно МСС 27, параграф 38). Допълнителна информация е представена в Бележка 28.

Отписване

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва, когато:

- договорните права върху паричните потоци от финансовия актив са изтекли;
- договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са прехвърлени или Дружеството е приело задължението да плати напълно получените парични потоци без съществена забава към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което (а) Дружеството е прехвърлило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив; или (б) Дружеството нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но не е запазило контрола върху него.

Когато Дружеството е прехвърлило договорните си права за получаване на парични потоци от финансовия актив или е встъпило в споразумение за прехвърляне и нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но е запазило контрола върху него, то продължава да признава прехвърления финансов актив до степента на продължаващото си участие в него. В този случай Дружеството признава и свързаното задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Дружеството е запазило.

Степента на продължаващото участие, което е под формата на гаранция за прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната стойност на възнаграждението, което може да се наложи да бъде възстановено от Дружеството.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

д) Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

Финансови активи (продължение)

Обезценка на финансови активи

Към всяка отчетна дата Дружеството прави преценка дали съществуват обективни доказателства, че даден финансов актив или група от финансови активи може да е обезценена. Финансовият актив или групата от финансови активи се счита за обезценена, когато съществуват обективни доказателства за обезценка в резултат на едно или повече събития, които са възникнали след първоначалното признаване на актива ("събитие за понесена загуба") и това събитие за понесена загуба оказва влияние върху очакваните бъдещи парични потоци от финансовия актив или групата от финансови активи, които могат да бъдат надеждно оценени. Доказателствата за обезценка могат да включват индикации, че длъжници или група от длъжници изпитват сериозни финансови затруднения или са в неизпълнение или просрочие при изплащането на лихви или главници, или вероятност да обявят неплатежоспособност/свръхзадлъжнялост или да предприемат финансова реорганизация, или когато наблюдавани данни индикират измеримо намаление в очакваните бъдещи парични потоци, като например промени в просрочията или икономически условия, които са свързани с неизпълнения от страна на длъжниците.

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност

За финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, Дружеството първо преценява дали съществуват обективни доказателства за обезценка индивидуално за финансови активи, които са съществени поотделно или колективно за финансови активи, които не са съществени поотделно. Ако се определи, че не съществуват обективни доказателства за обезценка на индивидуално оценяван финансов актив, независимо дали той е съществен или не, активът се включва в група от финансови активи със сходни характеристики на кредитен риск и тази група от финансови активи се оценява за обезценка на колективна база. Активи, които са оценени за обезценка индивидуално и за които загубата от обезценка е и продължава да бъде признавана, не се включват в колективната оценка за обезценка.

Ако съществуват обективни доказателства, че е възникнала загуба от обезценка, сумата на загубата се оценява като разликата между балансовата стойност на актива и сегашната стойност на очакваните бъдещи парични потоци (като се изключват бъдещи очаквани загуби по заеми, които все още не са понесени). Сегашната стойност на очакваните бъдещи парични потоци се дисконтира по първоначалния ефективен лихвен процент на финансовите активи. Ако заем има плаващ лихвен процент, процентът на дисконтиране за оценка на загубата от обезценка представлява текущият ефективен лихвен процент.

Балансовата стойност на актива се намалява чрез използване на корективна сметка и сумата на загубата се признава в печалбата или загубата за периода. Приходите от лихви продължават да се начисляват върху намалената балансова стойност като се използва лихвения процент, който е използван за дисконтиране на бъдещите парични потоци за целите на оценка на загубата от обезценка. Приходите от лихви се отразяват като част от финансовите приходи в отчета за всеобхватния доход. Заемите, наред със свързаните с тях провизии, се отписват, когато не съществува реалистична възможност те да бъдат събрани в бъдеще и всички обезпечения са реализирани или са били прехвърлени на Дружеството. Ако в последваща година, сумата на очакваната загуба от обезценка се увеличи или намалее, поради събитие, възникващо след признаването на обезценката, по-рано признатата загуба от обезценка се увеличава или намалява чрез корекция в корективната сметка. Ако бъдещо отписване бъде възстановено на по-късен етап, възстановяването се признава в печалбата или загубата за периода.

Инвестиции на разположение за продажба

Ако съществуват обективни доказателства, че инвестиция в некотирани капиталови инструменти, която не се оценява по справедлива стойност, тъй като последната не може да бъде надеждно определена, е обезценена, размера на обезценката се определя като разлика между отчетната стойност на финансовия инструмент и стойността, която се очаква да бъде възстановена от него, ако тя може да бъде надеждно определена. Обезценката се признава в печалбата или загубата за периода и не подлежи на възстановяване.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

д) Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

Финансови пасиви

Първоначално признаване и оценяване

Финансовите пасиви, в обхвата на МСС 39, се класифицират като финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, или като заеми и привлечени средства, или като деривативи, които са ефективни хеджиращи инструменти, както това е по-уместно. Дружеството определя класификацията на своите финансови пасиви при първоначалното им признаване.

Финансовите пасиви се признават първоначално по справедливата им стойност, плюс, в случай на заеми и привлечени средства, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването на финансовия пасив.

Финансовите пасиви на Дружеството включват лихвоносни заеми и търговски и други задължения, включително към свързани лица.

Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация, както следва:

Заеми и привлечени средства

След първоначалното им признаване, заемите и привлечените средства се оценяват по амортизирана стойност при използване на метода на ЕЛП. Печалбите и загубите от заеми и привлечени средства се признават в печалбата или загубата за периода, когато пасивът се отписва, както и чрез процеса на амортизация.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ЕЛП. Амортизацията по ЕЛП се включва във финансовите разходи в отчета за всеобхватния доход.

Отписване

Финансов пасив се отписва, когато той е погасен, т.е. когато задължението, определено в договора, е отпаднало или е анулирано или срокът му е изтекъл.

Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитор при значително различни условия или условията на съществуващия пасив бъдат съществено модифицирани, тази замяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов пасив, а разликата в съответните балансови стойности се признава в печалбата или загубата за периода.

е) Компенсиране на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират и нетната сума се представя в отчета за финансовото състояние, когато и само когато, е налице юридически упражняемо право за компенсиране на признатите суми и Дружеството има намерение за уреждане на нетна база, или за едновременно реализиране на активите и уреждане на пасивите.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

ж) Оценяване на справедлива стойност

Дружеството не отчита финансови инструменти като деривативи, както и нефинансови активи като инвестиционни имоти и не отчита по справедлива стойност финансови активи на разположение за продажба. Дружеството отчита нефинансови активи като земи и сгради по справедлива стойност към отчетната дата. Справедливите стойности на финансовите инструменти, оценени по амортизирана стойност, са оповестени в Бележка 31.

Справедливата стойност е цената, която би била получена от продажба на актив или платена за прехвърляне на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Оценяването по справедлива стойност се базира на предположението, че сделката за продажба на актив или прехвърляне на пасив се осъществява:

- на основния пазар за съответния актив или пасив, или
- при отсъствие на основен пазар, на най-изгодния пазар за съответния актив или пасив.

Основният или най-изгодният пазар трябва да бъде достъпен за Дружеството.

Справедливата стойност на актив или пасив се оценява като се правят предположения, които пазарни участници биха направили при определяне на цената на актива или пасива, като се приема, че те действат в своя най-добър икономически интерес.

Оценяването на справедливата стойност на нефинансов актив взема предвид способността на пазарен участник да генерира икономически изгоди от използването на актива според най-ефективната и най-добрата му употреба или от продажбата на актива на друг пазарен участник, който ще използва актива според най-ефективната и най-добрата му употреба.

Дружеството използва оценителски методи, уместни при обстоятелствата, за които има достатъчно данни за оценяване на справедливата стойност като се максимизира използването на подходящи наблюдавани входящи данни и се свежда до минимум използването на ненаблюдавани входящи данни.

Всички активи и пасиви, които са оценени по справедлива стойност или за които се изисква оповестяване на справедлива стойност във финансовия отчет, са групирани в категории според йерархията на справедливата стойност, както е описано по-долу, въз основа на най-ниското ниво използвани входящи данни, които имат значително влияние при оценяването на справедливата стойност като цяло:

- Ниво 1 – Използват се котиран (некоригиран) цени на активни пазари за идентични активи или пасиви
- Ниво 2 – Прилагат се оценителски методи, при които най-ниското ниво използвани входящи данни, съществени за оценката по справедлива стойност, са наблюдавани или пряко, или косвено
- Ниво 3 – Използват се оценителски методи, при които най-ниското ниво използвани входящи данни, съществени за оценката по справедлива стойност, са ненаблюдавани

За активите и пасивите, които се оценяват регулярно по справедлива стойност, Дружеството преразглежда категоризирането им на съответното ниво от йерархията на справедливата стойност (въз основа на най-ниското ниво използвани входящи данни, които имат значително влияние при оценяването на справедливата стойност като цяло) към края на отчетния период и определя дали има необходимост от извършване на трансфер(и) от едно ниво в друго.

Ръководството на Дружеството определя политиките и процедурите, които се прилагат по отношение както на регулярните оценки по справедлива стойност, така и на нерегулярните оценки по справедлива стойност, като тези на активи, държани за продажба/разпределение към собствениците.

Обикновено за оценяването на справедливата стойност на съществените активи като земи и сгради, се ангажират външни независими оценители като необходимостта от тях се преценява всяка година от ръководството на Дружеството. Външните оценители се избират на база на техния професионален опит, качества и репутация. След обсъждане със специалистите-оценители, ръководството решава кои оценителски методи и входящи данни са най-уместни да бъдат използвани при всеки конкретен случай.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

ж) Оценка на справедлива стойност (продължение)

Към всяка отчетна дата, ръководството прави анализ на измененията в стойностите на активите и пасивите, които подлежат на преоценяване съгласно счетоводните политики на Дружеството. Това включва преглед на ключовите входящи данни, използвани в последната оценка и сравняването им с подходяща историческа информация като сключени договори и други подходящи документи. Също така, ръководството, съвместно със специалистите-оценители, сравнява промените в справедливата стойност на всеки актив или пасив с подходящи външни източници, за да прецени дали промените са разумни.

За целите на оповестяването на справедливата стойност, Дружеството определя различни класове активи и пасиви в зависимост от тяхното естество, характеристики и риск и от съответното ниво от йерархията на справедливата стойност, описана по-горе.

з) Основен капитал

Основният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платени акции. Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност се отчитат като премийни резерви. Разходите, пряко свързани с издаването на обикновените акции, се признават като намаление на собствения капитал, нетно от данъчни ефекти.

и) Обратно изкупуване на собствени акции

Собствените капиталови инструменти, които са придобити повторно (обратно изкупени акции), се признават по справедлива стойност на прехвърленото възнаграждение и се приспадат от собствения капитал. Дружеството не признава нито печалба, нито загуба от покупката, продажбата, емитирането или обезсилването на собствените си капиталови инструменти. Всяка разлика между номиналната стойност и справедливата стойност на прехвърленото възнаграждение, в случай на обезсилване на обратно изкупени акции, се признава в намаление / увеличение на премийния резерв. За обратно изкупени акции с право на глас не се разпределят дивиденди. Опции за изкупуване на акции, упражнени през отчетния период, са удовлетворени посредством обратно изкупени акции.

й) Парични дивиденди и непарични разпределения към собствениците

Задължение за парични или непарични разпределения към собствениците се признава, когато разпределението е одобрено от тях и не зависи от Дружеството. Кореспондиращата сума се дебитира директно в собствения капитал.

Задължението за непарични разпределения се оценява по справедливата стойност на активите, които подлежат на разпределение, като последващите преоценки се признава директно в собствения капитал.

При фактическото разпределение на непарични активи, разликата между балансовата стойност на признатото задължение и тази на разпределените активи се признава в печалбата или загубата за периода.

к) Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се признават първоначално по цена на придобиване, която включва разходи за подмяна на части от машините и съоръженията и разходи по заеми по дългосрочни договори за строителство, при условие, че отговарят на критериите за признаване на актив. При извършване на разходи за основен преглед на машина и/или съоръжение те се включват в балансовата стойност на съответния актив като разходи за подмяна, при условие че отговарят на критериите за признаване на актив. Всички други разходи за ремонт и поддръжка се признават в печалбата или загубата за периода, в който са извършени.

След първоначалното признаване, земите и сградите се оценяват по справедлива стойност, намалена с натрупаните амортизации и обезценките, признати след датата на преоценката. Преоценките се извършват достатъчно често, така, че да се гарантира, че справедливата стойност на даден преоценен актив не се различава съществено от неговата балансова стойност. Последната преоценка на земи и сгради е извършена към 31 декември 2013 г. от независим лицензиран оценител.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

к) Имоти, машини и съоръжения (продължение)

След първоначалното признаване, машини и съоръжения се отчитат по цена на придобиване/ приета стойност, намалена с начислени амортизации и загуби от обезценка. Приетата стойност за машини и съоръжения, придобити до 2003 г. е определена от оценка на независим лицензиран оценител към 31 декември 2003 г.

Увеличението в балансовата стойност на актив в резултат на преоценка се отчита като преоценъчен резерв в другия всеобхватен доход. Увеличението от преоценка, обаче, се признава в печалбата или загубата за периода, доколкото възстановява намаление от преоценка на същия актив, признато като разход в печалбата или загубата за периода. Намалението на балансовата стойност на актив в резултат на преоценка се признава като разход в печалбата или загубата за периода, освен до степента в която то компенсира съществуващ преоценъчен резерв, отнасящ се за този актив. Натрупаните амортизации към датата на преоценката се отписват за сметка на намаление на отчетната стойност на актива. Така намерената стойност на актива се коригира до справедливата му стойност. При отписване на актива преоценъчният резерв свързан с него се прехвърля в натрупаните печалби и загуби.

Амортизацията се изчислява на база на линейния метод за срока на полезния живот на активите, които са определени както следва:

Сгради	25-50 години
Машини и съоръжения	3.3-25 години
Транспортни средства	4-10 години
Стопански инвентар	6.7-10 години
Компютърно оборудване	2 години

Имот, машина и съоръжение се отписва при продажбата му или когато не се очакват никакви бъдещи икономически изгоди от неговото използване или при освобождаване от него. Печалбите или загубите, възникващи при отписването на актива (представляващи разликата между нетните постъпления от продажбата, ако има такива, и балансовата стойност на актива) се включват в печалбата или загубата за периода, когато активът бъде отписан.

В края на всяка финансова година се извършва преглед на остатъчните стойности, полезния живот и прилаганите методи на амортизация на активите и ако очакванията се различават от предходните приблизителни оценки, последните се променят в бъдещи периоди.

л) Лизинг

Определянето дали дадено споразумение представлява или съдържа лизинг се базира на същността на споразумението в неговото начало и изисква оценка относно това дали изпълнението на споразумението зависи от използването на конкретен актив или активи и дали споразумението прехвърля правото за използване на актива.

Дружеството като лизингополучател

Дружеството класифицира лизингов договор като финансов лизинг, ако той прехвърля в значителна степен всички рискове и изгоди от собствеността върху наетия актив. В началото на лизинговия срок финансовия лизинг се признава като актив и пасив в баланса с размер, който в началото на лизинговия договор е равен на справедливата стойност на наетия актив или ако е по-ниска, по настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания се разпределят между финансовите разходи и намалението на задължението по лизинга така, че да се получи постоянен лихвен процент върху оставащото салдо на задължението. Финансовите разходи се признават директно в отчета за всеобхватния доход.

Активите, придобити при условията на финансов лизинг се амортизират за срока на полезния живот на актива. Ако обаче няма разумна степен на сигурност, че Дружеството ще придобие собствеността върху тях до края на срока на лизинговия договор, активите се амортизират през по-краткия от двата срока - срока на полезния живот на актива или срока на лизинговия договор.

Лизинговите плащанията по договори за оперативен лизинг се признават като разход в печалбата или загубата на база линейния метод за срока на лизинговия договор.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

л) Лизинг (продължение)

Дружеството като лизингодател

Лизингов договор, при който Дружеството запазва в значителна степен всички рискове и изгоди от собствеността върху наетия актив, се класифицира като оперативен лизинг. Първоначалните преки разходи, извършени от Дружеството, във връзка с договарянето и уреждането на оперативен лизинг се прибавят към балансовата стойност на наетия актив и се признават като разход през целия срок на лизинговия договор на същата база както лизинговите приходи. Условните наеми се признават като приходи в периода, в който бъдат заработени.

м) Нематериални активи

Нематериалните активи, придобити отделно, се оценяват първоначално по цена на придобиване. След първоначалното признаване нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Полезният живот на нематериалните активи е определен като ограничен, както следва:

Права върху собственост

10 години

Нематериалните активи с ограничен полезен живот се амортизират за срока на полезния им живот и се тестват за обезценка, когато съществуват индикации, че стойността им е обезценена. Амортизационният период и методът за амортизация на нематериалните активи с ограничен полезен живот се преглеждат най-малко в края на всяка финансова година. Промените в очаквания полезен живот или модел на консумиране на бъдещите икономически изгоди от нематериалния актив се отчитат чрез промяна на амортизационния срок или метод и се третираат като промяна в приблизителните счетоводни оценки.

Печалбите или загубите, възникващи при отписването на нематериален актив, представляващи разликата между нетните постъпления от продажбата и балансовата стойност на актива, се включват в печалбата или загубата за периода, когато активът бъде отписан.

н) Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност.

Разходите, направени във връзка с доставянето на материалните запаси до тяхното настоящо местоположение и състояние, се отчитат както следва:

Готова продукция и незавършено производство – стойността на употребените преки материали, труд и променливи и постоянни общи производствени разходи, разпределени на база начислен пряк труд

Материали и стоки – доставна стойност, определена на база на метода „среднопретеглена цена”

Нетната реализируема стойност е предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност минус приблизително оценените разходи за завършване на производствения цикъл и тези, които са необходими за осъществяване на продажбата.

о) Обезценка на нефинансови активи

Към всяка отчетна дата, Дружеството оценява дали съществуват индикации, че даден актив е обезценен. В случай на такива индикации или когато се изисква ежегоден тест за обезценка на даден актив, Дружеството определя възстановимата стойност на този актив. Възстановимата стойност на актива е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба на актива или на обекта, генериращ парични потоци (ОГПП) и стойността му употреба. Възстановимата стойност се определя за отделен актив, освен в случай, че при използването на актива не се генерират парични потоци, които да са в значителна степен независими от паричните потоци, генерирани от други активи или групи от активи. Когато балансовата стойност на даден актив или ОГПП е по-висока от неговата възстановима стойност, той се счита за обезценен и балансовата му стойност се намалява до неговата възстановима стойност.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

о) Обезценка на нефинансови активи (продължение)

При определянето на стойността в употреба на актив, очакваните бъдещи парични потоци се дисконтират до тяхната сегашна стойност като се използва норма на дисконтиране преди данъци, която отразява текущата пазарна оценка на стойността на парите във времето и специфичните за актива рискове. Справедливата стойност, намалена с разходите за продажбата се определят на база на скорошни пазарни сделки, ако има такива. Ако такива сделки не могат да бъдат идентифицирани, се прилага подходящ модел за оценка. Направените изчисления се потвърждават чрез използването на други модели за оценка или други налични източници на информация за справедливата стойност на актив или обект, генериращ парични потоци.

Изчисленията за обезценка се базират на подробни бюджети и прогнозни калкулации, които са изготвени поотделно за всеки ОГПП, към който са разпределени индивидуални активи. Тези бюджети и прогнозни калкулации обикновено покриват период от пет години. При по-дълги периоди се изчислява индекс за дългосрочен растеж и той се прилага след петата година към бъдещите парични потоци.

Загубите от обезценка се признават като други разходи в отчета за всеобхватния доход, освен ако активът се отчита по преоценена стойност и намалението е до степента, в която компенсира преоценен резерв, признат по същия актив.

Към всяка отчетна дата, Дружеството преценява дали съществуват индикации, че загубата от обезценка на актив, която е призната в предходни периоди, може вече да не съществува или пък да е намаляла. Ако съществуват подобни индикации, Дружеството определя възстановимата стойност на актива или на обекта, генериращ парични потоци. Загубата от обезценка се възстановява обратно само тогава, когато е настъпила промяна в приблизителните оценки, използвани при определяне на възстановимата стойност на актива, след признаването на последната загуба от обезценка. Възстановяването на загуба от обезценка е ограничено, така че балансовата стойност на актива да не надвишава нито неговата възстановима стойност, нито да не надвишава балансовата стойност (след приспадане на амортизация), която щеше да бъде определена, ако не е била призната загуба от обезценка за актива в предходните години. Възстановяването на загуба от обезценка се признава в отчета за доходите, освен ако активът се отчита по преоценена стойност, в който случай възстановяването се третира като увеличение от преоценка.

п) Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти в отчета за финансовото състояние включват парични средства по банкови сметки, в брой и краткосрочни депозити с първоначален падеж от три или по-малко месеца.

За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват паричните средства и парични еквиваленти, както те са дефинирани по-горе.

р) Провизии

Общи

Провизии се признават, когато Дружеството има сегашно задължение (правно или конструктивно) в резултат на минали събития, има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток от ресурси, съдържащ икономически ползи и може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението. Когато Дружеството очаква, че някои или всички необходими за уреждането на провизията разходи ще бъдат възстановени, например съгласно застрахователен договор, възстановяването се признава като отделен актив, но само тогава когато е практически сигурно, че тези разходи ще бъдат възстановени. Разходите за провизии се представят в отчета за всеобхватния доход, нетно от сумата на възстановените разходи. Когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е съществен, провизиите се дисконтират като се използва текуща норма на дисконтиране преди данъци, която отразява специфичните за задължението рискове. Когато се използва дисконтиране, увеличението на провизията в резултат на изминалото време се представя като финансов разход.

2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики (продължение)

р) Провизии (продължение)

Провизия за гаранции

Провизии за гаранции се признават, когато съответните продукти и услуги бъдат реализирани. Провизията се базира на историческата информация за предявени гаранции, като се отчита и вероятността за възникването на бъдещи такива разходи.

с) Доходи на акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на средно-претегления брой на държаните акции за периода.

т) Разходи по заеми

Разходи по заеми, пряко свързани с придобиването, изграждането или производството на актив, който по необходимост отнема значителен период от време, за да се подготви за предназначението си или за продажбата си, се капитализират като част от неговата цена на придобиване. Всички други разходи по заеми се отчитат като разход в периода, в който възникват. Разходите по заеми включват лихвите и други разходи, които Дружеството извършва във връзка с получаването на привлечени средства.

у) Правителствени дарения

Правителствените дарения се признават, когато съществува разумна сигурност, че дарението ще бъде получено и че всички свързани с него условия ще бъдат изпълнени. Когато дарението е свързано с разходна позиция, то се признава като приход за периодите, необходими за съпоставяне на дарението на систематична база с разходите, които то е предвидено да компенсира. Когато дарението е свързано с актив, то се представя като приход за бъдещ период и се включва в печалбата или загубата на равни суми за очаквания срок на полезен живот на свързания с него актив.

Когато Дружеството получава немонетарни дарения, активите и безвъзмездната помощ се отразяват по брутните номинални стойности и се освобождават в отчета за всеобхватния доход за очаквания срок на полезен живот или модел на потребление на ползите от базовия актив на равни годишни части. Когато от страна на правителството или свързани с него институции се предоставят заеми или подобна помощ с лихвен процент под текущия приложим пазарен лихвен процент, ефектът от тази преференциална лихва се разглежда като допълнителни правителствени дарения.

2.3 Промени в счетоводните политики и оповестявания

Нови и изменени стандарти и разяснения

Счетоводните политики на Дружеството са последователни с тези, прилагани през предходния отчетен период, с изключение на следните нови и изменени МСФО и Разяснения на Комитета по разяснения по Международните стандарти за финансово отчитане (КРМСФО), възприети от 1 януари 2013 г.:

- МСС 1 *Представяне на финансови отчети (Изменение)* – *Представяне на компонентите на другия всеобхватен доход*
- МСС 19 *Доходи на наети лица (Изменен)*
- МСФО 1 *Правителствени заеми – Изменение в МСФО 1*
- МСФО 7 *Финансови инструменти: Оповестявания (Изменение)* – *Нетиране на финансови активи и финансови пасиви*
- МСФО 13 *Оценяване на справедлива стойност*
- КРМСФО 20 *Разходи за разкривка във фазата на експлоатация на повърхността на рудник*
- Подобрения в МСФО – Цикъл 2009 – 2011 година

2.3 Промени в счетоводните политики и оповестявания (продължение)

Нови и изменени стандарти и разяснения (продължение)

Ако възприемането на стандарт или разяснение е оказало ефект върху финансовия отчет на Дружеството, този ефект е описан по-долу:

МСС 1 *Представяне на финансови отчети (Изменение)* – *Представяне на компонентите на другия всеобхватен доход*

Измененията в МСС 1 изискват групиране на компонентите на другия всеобхватния доход така, че тези, които могат да бъдат рекласифицирани (или "рециклирани") в печалбата или загубата в последващ отчетен период, следва да се представят отделно от онези, които не могат. За тази цел, в отчета за другия всеобхватен доход се добавят две подзаглавия „Друг всеобхватен доход, подлежащ на рекласификация в печалбата или загубата в последващи периоди“ и „Друг всеобхватен доход, неподлежащ на рекласификация в печалбата или загубата в последващи периоди“. Освен тази промяна, касаеща представянето на другия всеобхватен доход, измененията в МСС 1 не засягат финансовото състояние или резултати от дейността на Дружеството.

МСС 1 *Уточняване на изискването за представяне на сравнителна информация (Изменение като част от проекта за подобрения в МСФО – цикъл 2009 – 2011 година)*

Изменението разяснява разликата между доброволно и задължително представяне на сравнителна информация. В случаите, когато отчитащото предприятие реши да представи доброволно един или повече сравнителни периода в допълнение на минимално изисквания такъв, то следва да представи и съответната сравнителна информация за доброволно представените допълнителни сравнителни периоди в пояснителните бележки към финансовия отчет. Когато отчитащото предприятие представи втори сравнителен отчет за финансовото състояние към началото на най-ранния представен период, в резултат на ретроспективни преизчисления или рекласификации, то не трябва да добавя и съответстващата сравнителна информация към началото на най-ранния представен период в пояснителните бележки. Тази промяна в МСС 1, касаеща представянето на сравнителната информация, не засяга финансовото състояние или резултати от дейността на Дружеството.

МСС 19 *Доходи на наети лица (Изменен)*

Основните промени в МСС 19 (Изменен), приложими към Дружеството, могат да се обобщят както следва:

- Актюерските печалби и загуби, се признават незабавно в отчета за финансовото състояние срещу дебит или кредит на Неразпределената печалба чрез другия всеобхватен доход, в периода на тяхното възникване. В предходните отчетни периоди, Дружеството е признавало актюерските печалби и загуби незабавно чрез печалбата или загубата за периода.
- Разходите за минал стаж се признават в печалбата или загубата на по-ранна от (а) датата на допълнение или съкращение в плана и (б) датата на признаване на разходи за реструктуриране, съпътстващи измененията в плана. В резултат на това, разходите за минал стаж, за които лицата все още не са получили право на парично плащане, вече не могат да се признават разсрочено до момента на получаване на такова право.
- Годишните компенсируеми отпуски, които Дружеството не очаква да уреди изцяло в рамките на 12 месеца след края на отчетния период се класифицират като други дългосрочни доходи и се оценяват по настоящата стойност на очакваните разходи за тяхното уреждане. През предходните отчетни периоди, всички годишни компенсируеми отпуски са били отчитани като краткосрочни доходи по недисконтирана стойност.

2.3 Промени в счетоводните политики и оповестявания (продължение)

Нови и изменени стандарти и разяснения (продължение)

МСС 19 Доходи на наети лица (Изменен) (продължение)

МСС 19 (изменен) въвежда по-разширени оповестявания, които са направени в Бележка 25. Преходните разпоредби на МСС 19 (Изм.) изискват промените да бъдат приложени ретроспективно, т.е. да бъдат направени преизчисления на сравнителната информация за и към началото на най-ранния представен период (за 2012 г. и към 1 януари 2012 г.). Дружеството е оценило, че ефектът от ретроспективното прилагане би бил несъществен за неговото финансово състояние към 1 януари 2012 г. и към 31 декември 2012 г., както и за финансовото му представяне за годината, приключила на 31 декември 2012 г. Затова, Дружеството е възприело промените в МСС 19 ефективно от 1 януари 2013 г., изхождайки от пар. 8 на МСС 8 Счетоводни политики, промени в приблизителните счетоводни оценки и грешки, който позволява да не се прилагат счетоводни политики, когато съпътстващият ефект е оценен като несъществен.

МСФО 13 Оценяване на справедлива стойност

МСФО 13 се установява като единствен източник на изисквания и насоки по отношение на оценяването по справедлива стойност. Стандартът не променя кога следва да се използва справедливата стойност за целите на оценяването или оповестяването на актив или пасив, а въвежда единна рамка за това как да се определи справедливата стойност по МСФО. МСФО 13 дефинира справедливата стойност като екзит цена и въвежда допълнителни оповестявания. Дружеството е преразгледало политиките си по отношение на оценяването по справедлива стойност с оглед насоките на МСФО 13 и е преценило, че той няма съществен ефект върху неговите оценки по справедлива стойност. Там, където по отношение на актив или пасив, се изискват допълнителни оповестявания съгласно МСФО 13, те са добавени в съответната пояснителна бележка за актива или пасива. Йерархията на справедливата стойност е оповестена в Бележка 14.

Други нови и изменени стандарти и разяснения

Посочените по-долу изменения в стандартите не оказват влияние върху финансовото състояние и/или резултати от дейността на Дружеството:

- МСФО 1 *Правителствени заеми – Изменение в МСФО 1*
- МСФО 7 *Финансови инструменти: Оповестявания (Изменение) – Нетирание на финансови активи и финансови пасиви*
- КРМСФО 20 *Разходи за разкривка във фазата на експлоатация на повърхността на рудник*
- Подобрения в МСФО – Цикъл 2009 – 2011 година (без МСС 1 *Уточняване на изискването за представяне на сравнителна информация (Изменение)*, описан отделно по-горе).

3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения

Изготвянето на финансовия отчет налага ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените активи и пасиви, и оповестяването на условни пасиви към отчетната дата, както и върху отчетените приходи и разходи за периода. Несигурностите, свързани с направените предположения и приблизителни оценки биха могли да доведат до фактически резултати, които да изискват съществени корекции в балансовите стойности на съответните активи или пасиви в следващи отчетни периоди. Тези предположения се преглеждат периодично и при необходимост от промяна, промяната се нанася за периода, в който тя става известна.

Преценки

При прилагането на възприетите счетоводни политики, ръководството на Дружеството е направило следните преценки, които имат най-съществен ефект върху сумите, признати във финансовия отчет:

Неотменими ангажименти по оперативен лизинг – Дружеството като лизингодател

Дружеството е сключило договори за лизинг на част от притежаваните от него имоти. Ръководството счита, че Дружеството запазва всички съществени рискове и изгоди от собствеността върху тези имоти и поради това, договорите се третират като оперативни лизинги.

Представяне на приходи от материали

Дружеството е анализирано договореностите си по специфични договори за изработка и доставка на хидрогенератори, в които ангажиментите му с клиентите включват и доставка на материали, които претърпяват частична обработка преди да бъдат експедирани към клиента. На база на направения анализ, то е достигнало до заключение, че действа като принципал във всички свои договорености по такива договори. Ето защо, разходите и приходите, свързани с тези услуги, са представени като брутна сума в размер на 165 хил. лв. в разходите за материали и приходите от продажба на материали в печалбата или загубата за периода.

Приблизителни оценки и предположения

Основните предположения, които са свързани с бъдещи и други основни източници на несигурности в приблизителните оценки към датата на баланса, и за които съществува значителен риск да доведат до съществени корекции в балансовите стойности на активите и пасивите през следващия отчетен период, са посочени по-долу:

Преоценка на земя и сгради

Дружеството отчита земите и сградите по преоценена стойност. Преоценките се извършват достатъчно често, така, че да се гарантира, че справедливата стойност на даден преоценен актив не се различава съществено от неговата балансова стойност. Последната преоценка на земи и сгради е извършена към 31 декември 2013 г. от независим лицензиран оценител. Намалението на стойността на земи и сгради в следствие на тази оценка е в размер на 715 хил. лв., като от тях 700 хил. лв. са признати като друг всеобхватен доход, а 15 хил. лв. са признати като разходи от последващи оценки на дълготрайни активи в печалбата или загубата за периода. Подробна информация относно преоценката и използваните оценителски методи е представена в Бележка 15.

3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Приблизителни оценки и предположения (продължение)

Доходи на персонала при пенсиониране

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се определя чрез актюерска оценка. Тази оценка изисква да бъдат направени предположения за нормата на дисконтиране, бъдещото нарастване на заплатите, текучеството на персонала и нивата на смъртност. Поради дългосрочния характер на доходите на персонала при пенсиониране, тези предположения са обект на значителна несигурност. Към 31 декември 2013 г., задължението на Дружеството за доходи на персонала при пенсиониране е в размер на 43 хил. лв. (2012 г.: 20 хил. лв.). Допълнителна информация за доходите на персонала при пенсиониране е представена в Бележка 25.

Полезни животи на имоти, машини и съоръжения, и нематериални активи

Финансовото отчитане на имотите, машините и съоръженията, и нематериалните активи включва използването на приблизителни оценки за техните очаквани полезни животи и остатъчни стойности, които се базират на преценки от страна на ръководството на Дружеството. Информация за полезните животи на машини и съоръжения е представена в Бележка 2.2 к), а на нематериалните активи – в Бележка 2.2 м).

Обезценка на незавършено производство и готова продукция

Дружеството признава обезценка на незавършено производство и готова продукция до тяхната нетна реализируема стойност. Определянето на обезценката изисква ръководството да направи оценка на обръщаемостта на незавършеното производство и готовата продукция и тяхната евентуална реализация чрез продажба. Към 31 декември 2013 г. най-добрата преценка за необходимата обезценка на незавършено производство и готова продукция е в размер на 29 хил. лв. (2012 г.: 61 хил. лв.). Допълнителна информация е представена в Бележка 18.

Обезценка на търговски и други вземания

Дружеството използва корективна сметка за отчитане на провизията за обезценка на трудносъбираеми и несъбираеми вземания от клиенти. Ръководството преценява адекватността на тази провизия на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др. Ако финансовото състояние и резултати от дейността на клиентите се влошат (над очакваното), стойността на вземания, които трябва да бъдат отписани през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към отчетната дата. Към 31 декември 2013 г. обезценката на вземанията е 355 хил. лв. (2012 г.: 48 хил. лв.). Допълнителна информация е представена в Бележка 19.

Отсрочени данъци

Отсрочените данъчни активи се признават за всички неизползвани данъчни загуби до степента, до която е вероятно да е налице облагаема печалба, срещу която те да бъдат приспаднати. Определянето на сумата на отсрочените данъчни активи, която да бъде призната изисква да бъде направена съществена преценка от ръководството, която се базира на очакваното време на възникване и нивото на бъдещите облагаеми печалби, както и на бъдещите стратегии за данъчно планиране на Дружеството. Към 31 декември 2013 г. Дружеството има данъчна загуба, която подлежи на пренасяне в бъдещи периоди, в размер на 2,359 хил. лв. (2012 г.: 1,639 хил. лв.), за която е признат отсрочен данъчен актив в размер на 164 хил. лв. (2012 г.: 164 хил. лв.). Допълнителна информация за отсрочените данъци е оповестена в Бележка 13.

Провизия за гаранции

Дружеството признава провизия за задължението си да гарантира доброто изпълнение на продадена готова продукция и извършени ремонтни услуги. Определянето на провизията за гаранция изисква ръководството да направи преценка относно потенциалните разходи по гаранцията на база техническа оценка и исторически данни за подобни гаранции. Към 31 декември 2013 г., най-добрата преценка за необходимата провизия за гаранции е в размер на 35 хил. лв. (2012 г.: 42 хил. лв.). Допълнителна информация е представена в Бележка 26.

4. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

Публикуваните стандарти, които все още не са действащи или не са приложени по-рано до датата на издаване на финансовия отчет на Дружеството, са изброени по-долу. Списъкът включва стандарти и разяснения, които Дружеството в разумна степен очаква да повлияят на оповестяванията, финансовото състояние и резултатите от дейността, когато те се прилагат в бъдеще. Дружеството възнамерява да приложи тези стандарти, когато те влязат в сила.

МСС 19 Пенсионни планове с дефинирани доходи: Вноски от наетите лица – Изменение

Ограниченото по обхват изменение на МСС 19 касае вноските от наети или трети лица в пенсионни планове с дефинирани доходи. Целта му е да опрости осчетоводяването на вноските, които не зависят от прослужения стаж, като например, вноски от наети лица, които се изчисляват като фиксиран процент от работната заплата. Изменението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. То все още не е прието от ЕС и не се очаква да има ефект върху бъдещите финансови отчети на Дружеството.

МСС 27 Индивидуални финансови отчети (Преработен)

Преработеният стандарт, така както е приет за прилагане в ЕС, влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. Вследствие на въвеждането на новите МСФО 10 и МСФО 12, насоките в МСС 27 се ограничават до счетоводно отчитане на дъщерни дружества, съвместно контролирани предприятия и асоциирани предприятия в индивидуалните финансови отчети. Тъй като Дружеството не отчита инвестиции в дъщерни дружества, съвместно контролирани предприятия и асоциирани предприятия, преработеният стандарт няма да намери отражение върху неговото финансово състояние и резултати от дейността.

МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия (Преработен)

Преработеният стандарт, така както е приет за прилагане в ЕС, влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. С въвеждането на новите МСФО 11 и МСФО 12, МСС 28 беше преименуван на МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия. Стандартът описва приложението на метода на собствения капитал по отношение на инвестициите в съвместни предприятия в допълнение на това за асоциираните предприятия. Тъй като Дружеството не отчита инвестиции в съвместни предприятия и/или асоциирани предприятия, преработеният стандарт няма да намери отражение върху неговото финансово състояние и резултати от дейността.

МСС 32 Финансови инструменти (Изменение): Представяне – Нетно представяне на финансови активи и финансови пасиви

Изменението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. То уточнява значението на „понастоящем има законово упражняемо право да нетира“, както и прилагането на критериите на МСС 32 за нетно представяне по отношение на системи за сетълмънт. Дружеството е в процес на оценка на ефектите от изменението върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

МСС 36 Оповестяване на възстановима стойност на нефинансови активи - Изменение

Изменението премахва някои неумишлени последствия от въвеждането на МСФО 13 по отношение на изискванията за оповестяване на МСС 36. Последните са допълнени с оповестяване на възстановимата стойност на активи или ОГПП, за които е била призната или възстановена загуба от обезценка през текущия отчетен период. Изменението влиза в сила за отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. То не се очаква да доведе до допълнителни оповестявания за Дружеството.

МСС 39 Новиране на деривативи и продължаване на отчитането на хеджиране - Изменения

Измененията предоставят освобождаване от прекратяване на отчитането на хеджиране в случай, че новирането на дериватив, който е определен като хеджиращ инструмент, отговаря на определени условия. Измененията влизат в сила за отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. Те не се очаква да са приложими за Дружеството.

4. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възпрети по-рано (продължение)

МСФО 9 Финансови инструменти: Класификация и оценяване

Новият стандарт влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2015 г. МСФО 9, както е публикуван, отразява първата фаза от работата на БМСС за подмяна на МСС 39 и е приложим за класификацията и оценяването на финансови активи, както са дефинирани в МСС 39. Фаза I на МСФО 9 ще има съществен ефект върху (i) класификацията и оценяването на финансови активи и (ii) промяна в отчитането за тези предприятия, които прилагат опцията за справедлива стойност при оценката на финансови пасиви. В следващите фази, БМСС ще разгледа счетоводното отчитане на хеджирането и обезценката на финансови активи. Дружеството е в процес на оценка на ефектите от този стандарт върху финансовото състояние или резултатите от дейността. Стандартът все още не е приет от ЕС.

МСФО 10 Консолидирани финансови отчети

Новият стандарт, така както е приет за прилагане в ЕС, влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. МСФО 10 заменя частта от МСС 27 *Консолидирани и индивидуални финансови отчети*, която дава насоки за изготвянето и представянето на консолидирани финансови отчети. Той включва и въпросите, разгледани в ПКР-12 *Консолидация - предприятия със специално предназначение*. МСФО 10 въвежда единен модел на контрола, който е приложим за всички предприятия, включително тези със специално предназначение. За разлика от МСС 27, МСФО 10 изисква ръководството да упражни значителна преценка при определянето на това кои предприятия са контролирани и следователно, е необходимо да бъдат консолидирани от компанията-майка. Тъй като Дружеството не отчита инвестиции в дъщерни дружества и не изготвя консолидиран финансов отчет, новият стандарт няма да намери отражение върху неговото финансово отчитане.

МСФО 11 Съвместни споразумения

Новият стандарт, така както е приет за прилагане в ЕС, влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. МСФО 11 заменя МСС 31 Дялове в съвместни предприятия и ПКР-13 Съвместно контролирани предприятия – непарични вноски от участниците. МСФО 11 променя отчитането на съвместните споразумения като вместо трите класификационни категории съгласно МСС 31, въвежда две – съвместна дейност и съвместно предприятие. Съвместните предприятия се изисква да бъдат отчитани по метода на собствения капитал. Премахната е опцията по МСС 31, позволяваща съвместните предприятия (така както са дефинирани в МСФО 11) да бъдат отчитани по метода на пропорционална консолидация. Тъй като Дружеството не отчита съвместни споразумения, новият стандарт няма да намери отражение върху неговото финансово състояние и резултати от дейността.

МСФО 12 Оповестяване на участия в други предприятия

Новият стандарт, така както е приет за прилагане в ЕС, влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. МСФО 12 включва всички оповестявания, които по-рано бяха обхванати от МСС 27 и които бяха свързани с консолидираните финансови отчети, както и всички оповестявания, които преди бяха обхванати от МСС 31 Дялове в съвместни предприятия и МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия. Тези оповестявания са свързани с участието на предприятието в дъщерни дружества, съвместни споразумения, асоциирани предприятия и структурирани предприятия. Изискват се и редица нови и по-детайлни качествени и количествени оповестявания. Тъй като Дружеството не отчита участия в други предприятия, новият стандарт няма да намери отражение върху неговите бъдещи финансови отчети.

Инвестиционни предприятия (Изменения в МСФО 10, МСФО 12 и МСС 27)

Тези изменения са в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. Те освобождават от изискването за изготвяне на консолидиран финансов отчет инвестиционните предприятия, които отговарят на дефиницията на МСФО 10. Тези предприятия ще трябва да отчитат инвестициите в контролираните от тях дружества по справедлива стойност в печалбата или загубата за периода. Тези измененията не са приложими за Дружеството.

4. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възпрети по-рано (продължение)

КРМСФО 21 *Налози*

КРМСФО 21 разяснява, че отчитащо се предприятие следва да признае задължение за налог, когато бъде изпълнено условието или действието, пораждащо плащането на налога съгласно приложимото законодателство. Така например, ако задължението за плащане на налог се поражда при достигането на определен стойностен праг, то Разяснението уточнява, че докато не бъде достигнат минималния праг, не следва да бъде признато задължение за налог. КРМСФО 21 е в сила за отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2014 г. Разяснението все още не е прието от ЕС. Дружеството не очаква то да окаже съществен ефект върху бъдещите му финансови отчети.

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2010-2012 година

В цикъла 2010-2012 година от проекта за годишни подобрения в МСФО, БМСС публикува изменения, касаещи седем стандарта, които ще влязат в сила за финансовата 2015 г. Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 2 Доходи на базата на акции – променени са дефинициите на ‘условия, даващи право на упражняване’ и ‘пазарни условия’. Добавени са дефиниции за ‘условие за изпълнение на определени показатели’ и ‘условие за прослужване на определен период’;
- МСФО 3 Бизнес комбинации – дават се разяснения относно отчитането на условно възнаграждение във връзка с бизнес комбинация;
- МСФО 8 Оперативни сегменти – изискват се допълнителни оповестявания на преценките на ръководството, направени по отношение на групирането на оперативни сегменти и се дават уточнения за равнието на общата сума на сегментните активи с общо активите на отчитащото се предприятие;
- МСФО 13 Оценяване на справедлива стойност – уточнява се взаимодействието с МСФО 9 по отношение на краткосрочните вземания и задължения;
- МСС 16 Имоти, машини и съоръжения – изменението изисква при преценка на дълготраен материален актив, неговата отчетна стойност да бъде коригирана по подходящ начин съобразно преоценената балансова стойност, докато натрупаната амортизация да бъде изчислена като разликата между отчетната стойност и балансовата стойност на актива, след приспадане на натрупаните загуби от обезценка;
- МСС 24 Оповестяване на свързани лица – разяснява се, че управляващо дружество, което предоставя ключов ръководен персонал на отчитащото се предприятие, се счита за свързано лице. Съответно, е необходимо да се оповести възнаграждението/непогасеното задължение за извършване на управленски услуги;
- МСС 38 Нематериални активи – същите изменения както в МСС 16 по-горе.

Дружеството е в процес на оценка на ефекта от измененията върху бъдещите си финансови отчети. Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2010-2012 година все още не са одобрени от ЕС.

4. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възпрети по-рано (продължение)

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2011-2013 година

В цикъла 2011-2013 година от проекта за годишни подобрения в МСФО, БМСС публикува изменения, касаещи четири стандарта, които ще влязат в сила за финансовата 2015 г. Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 1 Възприемане на МСФО за първи път – уточнява се по-ранното прилагане на нов МСФО, който все още не е влезнал в сила;
- МСФО 3 Бизнес комбинации – уточняват се изключенията от обхвата на стандарта, които касаят отчитането на формиране на съвместно споразумение във финансовия отчет на самата съвместна дейност;
- МСФО 13 Оценяване на справедлива стойност – дават се разяснения по отношение на изключението за „портфолио база” (т.е. за оценяване на справедливата стойност на група финансови активи и финансови пасиви на нетна база);
- МСС 40 Инвестиционни имоти – разяснява се връзката и взаимодействието между МСФО 3 и МСС 40.

Дружеството е в процес на оценка на ефекта от измененията върху бъдещите си финансови отчети. Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2011-2013 година все още не са одобрени от ЕС.

5. Приходи от продажби

Приходите от продажби се анализират по видове както следва:

<i>В хиляди лева</i>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Продажба на електродвигатели	1,562	2,695
Предоставяне на ремонтни услуги	1,296	2,230
Продажба на хидрогенератори	1,048	302
Продажба на резервни части и окомплектовка	15	58
	<u>3,921</u>	<u>5,285</u>

Географска информация

Приходите от продажби могат да се анализират по пазари както следва:

<i>В хиляди лева</i>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Вътрешен пазар	2,950	4,522
Износ	971	763
<i>В това число:</i>		
Европа	971	763
	<u>3,921</u>	<u>5,285</u>

Информация за основни клиенти

<i>В хиляди лева</i>	<u>Вид приход</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Клиент 1	Продажба на електродвигатели	-	1,476
Клиент 2	Предоставяне на ремонтни услуги	-	942
Клиент 3	Продажба на генератори	544	-

Съгласно МСФО 8 „Оперативни сегменти“ като основен клиент се определя този, който съставлява 10% или повече процента от общите приходи за съответния отчетен период.

6. Други приходи

<i>В хиляди лева</i>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Приходи от продажба на материали и скрап	359	284
Приходи от наеми	87	133
Приходи от продажба на дълготрайни материални активи	51	41
Приходи от правителствени дарения (Бележка 24)	25	38
Възстановена неизползвана провизия за гаранционно поддържане (Бележка 26)	7	29
Възстановена обезценка на несъбираеми и трудносъбираеми вземания (Бележка 19)	-	1
Други приходи	17	32
	<u>546</u>	<u>558</u>

7. Разходи за материали*В хиляди лева*

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Основни материали	(1,425)	(1,525)
Електроенергия	(318)	(371)
Инструменти и резервни части	(62)	(41)
Горива	(61)	(65)
Спомагателни материали	(54)	(69)
Други материали	(39)	(42)
	<u>(1,959)</u>	<u>(2,113)</u>

8. Разходи за външни услуги*В хиляди лева*

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Охрана	(88)	(85)
Ремонти	(80)	(73)
Техническа документация	(79)	(40)
Услуги от подизпълнители	(55)	(541)
Абонамент и поддръжка	(50)	(71)
Рекламни и маркетингови разходи	(48)	(37)
Комисионни договори	(41)	(9)
Правни услуги и съдебни разноски	(38)	(34)
Телекомуникационни услуги	(28)	(25)
Транспорт	(27)	(18)
Вода	(23)	(64)
Застраховки	(21)	(23)
Консултантски и посреднически услуги от свързани лица (Бележка 28)	-	(121)
Други услуги	(65)	(49)
	<u>(643)</u>	<u>(1,190)</u>

9. Разходи за персонала*В хиляди лева*

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Възнаграждения по трудови и граждански договори	(1,652)	(1,713)
Задължително социално и здравно осигуряване по трудови и граждански договори	(283)	(285)
Възнаграждения по договори за управление	(149)	(165)
Задължително социално и здравно осигуряване по договори за управление	(12)	(10)
Социални разходи за персонала	(12)	(36)
Начисление за неизползвани отпуски	(46)	(28)
Изменение на провизията за доходи на персонала при пенсиониране (Бележка 25)	(5)	(7)
	<u>(2,159)</u>	<u>(2,244)</u>

Средносписъчният брой на персонала на Дружеството през 2013 г. е 151 служители (2012 г.: 153 служители).

10. Други разходи за дейността

<i>В хиляди лева</i>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Обезценка на търговски вземания (Бележка 19)	(310)	(29)
Данъци и такси	(118)	(157)
Разходи за командировки	(67)	(99)
Обезценка на материални запаси (Бележка 18)	(29)	(61)
Превоз служители	(24)	(33)
Обезценка на дълготрайни активи (Бележка 15)	(15)	-
Балансова стойност на продадени материали	(3)	(99)
Глоби и неустойки	(2)	(10)
Договорени отстъпки по продажби в предходни периоди	-	(46)
Други	(117)	(111)
	<u>(685)</u>	<u>(645)</u>

11. Разходи по ликвидация на дълготрайни активи

<i>В хиляди лева</i>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Балансова стойност на ликвидирани активи	(3)	-
Разходи по ликвидация	-	(50)
	<u>(3)</u>	<u>(50)</u>

12. Финансови приходи и разходи

<i>В хиляди лева</i>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Приходи от лихви	50	47
Финансови приходи	<u>50</u>	<u>47</u>
Разходи за лихви	(27)	(45)
Банкови такси и комисионни	(18)	(21)
Разходи от валутни курсови разлики, нетно	(2)	(3)
Финансови разходи	<u>(47)</u>	<u>(69)</u>
Финансови приходи /(разходи), нетно	<u>3</u>	<u>(22)</u>

13. Данък върху доходите

Основните компоненти на прихода от данък върху дохода за годините, приключващи на 31 декември 2013 г. и 2012 г. са:

<i>В хиляди лева</i>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Разход за текущ данък върху дохода	-	-
Приход от отсрочен данък	69	72
Приход от данък върху дохода, отчетен в печалбата или загубата за периода	<u>69</u>	<u>72</u>

13. Данък върху доходите (продължение)

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Данък върху дохода, свързан с позиции, които са отчетени в другия всеобхватен доход		
Акционерски загуби върху планове с дефинирани доходи	4	-
Преоценка на земи и сгради	70	-
Отсрочен данък, отчетен в другия всеобхватен доход	<u>74</u>	<u>-</u>

Приложимата ставка на данъка върху доходите за 2013 г. е 10% (2012 г.: 10%). През 2014 г. приложимата данъчна ставка е 10 %.

Равнението между прихода от данък върху дохода и счетоводната загуба, умножена по приложимата данъчна ставка за годините, приключващи на 31 декември 2013 г. и 2012 г., е представено по-долу:

<i>В хиляди лева</i>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Счетоводна загуба преди данъци	<u>(1,509)</u>	<u>(823)</u>
Приход от данък върху доходите по приложимата данъчна ставка от 10% за 2013 г. (2012 г.: 10%)	151	82
Разходи, непризнати за данъчни цели	(10)	(11)
Данъчна загуба, върху която не е признат отсрочен данъчен актив	(72)	-
Други	-	1
Приход от данък върху доходите	<u>69</u>	<u>72</u>

Отсрочените данъци към 31 декември 2013 г. и 2012 г. са свързани със следното:

<i>В хиляди лева</i>	<u>Отчет за финансовото състояние</u>		<u>Печалба или загуба за периода</u>	
	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
<i>Отсрочени данъчни пасиви</i>				
Имоти, машини и съоръжения	(1,076)	(1,190)	44	11
<i>Отсрочени данъчни активи</i>				
Неизползвани данъчни загуби за пренасяне	164	164	-	78
Обезценка на материални запаси	3	6	(3)	6
Обезценка на търговски вземания	36	5	31	1
Провизии за гаранции и съдебни спорове	4	5	(1)	(2)
Задължения по неизползван отпуск	5	4	1	(1)
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране	4	2	(2)	(1)
Други задължения към персонала	2	3	(1)	1
Други начисления	-	-	-	(21)
Приход от отсрочени данъци			<u>69</u>	<u>72</u>
Отсрочени данъчни пасиви, нетно	<u>(858)</u>	<u>(1,001)</u>		

13. Данък върху доходите (продължение)

Равнение на отсрочените данъчни пасиви, нетно

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
На 1 януари	(1,001)	(1,073)
Приход от данъци за годината, признат в печалбата или загубата	69	72
Приход от данъци за годината, признат в другия всеобхватен доход	<u>74</u>	<u>-</u>
На 31 декември	<u>(858)</u>	<u>(1,001)</u>

Дружеството е реализирало данъчни загуби както следва:

<u>Данъчен период</u>	<u>Период за приспадане на данъчните загуби</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
<i>В хиляди лева</i>			
2013 г.	до 2018 г.	720	-
2012 г.	до 2017 г.	783	783
2010 г.	до 2015 г.	<u>856</u>	<u>856</u>
Общо данъчни загуби за приспадане		2,359	1,639
Приложима данъчна ставка		<u>10%</u>	<u>10%</u>
Признат отсрочен данъчен актив		<u>164</u>	<u>164</u>
Непризнат отсрочен данъчен актив		<u>72</u>	<u>-</u>

Данъчните загуби могат да бъдат пренасяни и приспадани от бъдещи облагаеми печалби на Дружеството. Съгласно приложимото данъчно законодателство в България, периодът за пренасяне и приспадане на данъчните загуби е пет години.

На база на детайлен преглед на бюджетирани приходи и очаквани бъдещи сделки с контрагенти, Дружеството счита, че през определения период за приспадане на данъчните загуби ще генерира достатъчни облагаеми печалби, които да бъдат приспаднати с натрупаните данъчни загуби. Поради тази причина към 31 декември 2013 г. е признало отсрочен данъчен актив в размер на 164 хил. лв. (2012 г.: 164 хил. лв.). Дружеството не е признало отсрочен данъчен актив върху данъчната загуба за пренасяне от последния данъчен период.

14. Оценяване на справедлива стойност

В таблицата по-долу е представена йерархията на справедлива стойност на активите и пасивите на Дружеството.

Количествени оповестявания на йерархията на справедлива стойност към 31.12.2013 г.

	Дата на оценка	Оценяване на справедлива стойност чрез използване на			
		Общо	Котираны цени на активни пазари (Ниво 1)	Значителни наблюдавани входящи данни (Ниво 2)	Значителни ненаблюдавани входящи данни (Ниво 3)
		<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Активи, оценени по справедлива стойност:					
Преоценени земи и сгради (Бележка 15)					
Земи и сгради	31.12.2013	15,133	-	-	15,133
Пасиви, за които се оповестява справедлива стойност:					
Лихвоносни заеми					
Банкови заеми (Бележка 23)	31.12.2013	650	-	650	-

През отчетния период не е имало трансфери между нивата от йерархията на справедлива стойност.

15. Имоти, машини и съоръжения

<i>В хиляди лева</i>	Земя и сгради	Машини и съоръжения	Други дълготрайни активи	Активи в процес на изграждане	Общо
Отчетна стойност					
Салдо към 1 януари 2012 г.	16,628	5,017	492	120	22,257
Придобити	16	58	19	126	219
Трансфери	-	124	-	(124)	-
Отписани	-	(3)	(2)	-	(5)
Салдо към 31 декември 2012 г.	<u>16,644</u>	<u>5,196</u>	<u>509</u>	<u>122</u>	<u>22,471</u>
Салдо към 1 януари 2013 г.	16,644	5,196	509	122	22,471
Придобити	-	-	-	228	228
Трансфери	-	182	16	(198)	-
Преоценка	(700)	-	-	-	(700)
Отписана амортизация на преоценените ДМА	(792)	-	-	-	(792)
Обезценка до справедлива стойност (Бележка 10)	(15)	-	-	-	(15)
Отписани	(4)	-	(61)	-	(65)
Салдо към 31 декември 2013 г.	<u>15,133</u>	<u>5,378</u>	<u>464</u>	<u>152</u>	<u>21,127</u>
Амортизация					
Салдо към 1 януари 2012 г.	423	2,490	339	-	3,252
Разходи за амортизация	185	288	55	-	528
Отписана амортизация	-	(3)	(2)	-	(5)
Салдо към 31 декември 2012 г.	<u>608</u>	<u>2,775</u>	<u>392</u>	<u>-</u>	<u>3,775</u>
Салдо към 1 януари 2013 г.	608	2,775	392	-	3,775
Разходи за амортизация	184	283	30	-	497
Отписана амортизация на преоценените ДМА	(792)	-	-	-	(792)
Отписана амортизация на отписаните ДМА	-	-	(49)	-	(49)
Салдо към 31 декември 2013 г.	<u>-</u>	<u>3,058</u>	<u>373</u>	<u>-</u>	<u>3,431</u>
Балансова стойност					
Към 1 януари 2012 г.	<u>16,205</u>	<u>2,527</u>	<u>153</u>	<u>120</u>	<u>19,005</u>
Към 31 декември 2012 г.	<u>16,036</u>	<u>2,421</u>	<u>117</u>	<u>122</u>	<u>18,696</u>
Към 31 декември 2013 г.	<u>15,133</u>	<u>2,320</u>	<u>91</u>	<u>152</u>	<u>17,696</u>

Активите в процес на изграждане представляват закупени машини, на които предстои да се направи основен ремонт преди въвеждането им в експлоатация, разходи за основни ремонти на съществуващи активи, които не са приключили към 31 декември 2013 г., както и предоставени аванси на доставчици за закупуването на нови машини.

Към 31 декември 2013 г. Дружеството използва в дейността си напълно амортизирани дълготрайни материални активи с отчетна стойност 1,487 хил. лв. (2012 г.: 942 хил. лв.).

Дълготрайни материални активи (сгради и машини) с балансова стойност в размер на 2,574 хил. лв. са заложен като обезпечения по получени от Дружеството банкови заеми и банкови гаранции (Бележка 23).

15. Имоти, машини и съоръжения (продължение)*Обезценка на машини и съоръжения*

На база на извършения преглед за обезценка на машини и съоръжения, ръководството на Дружеството не е установило индикатори за това, че балансовата стойност на активите превишава тяхната възстановима стойност.

Преоценка на земи и сгради

Земите и сградите се оценяват по преоценена стойност – справедлива стойност, намалена с натрупаните амортизации и обезценки, признати след датата на преоценката. Справедливата стойност е определена от акредитиран независим оценител чрез пазарен подход и чрез метода на амортизираната възстановителна стойност.

За земите и сградите, отчитани по преоценена стойност, оповестяването на балансовата сума, която би била призната, ако активите се отчитаха съгласно метода на цената на придобиване, е практически неприложимо, поради спецификите на използваната счетоводна програма и дългите периоди от време, през които тези активи са собственост на Дружеството.

Оповестявания на оценяването на справедлива стойност

Оповестяванията на йерархията на справедлива стойност за преоценените имоти са представени в Бележка 14. Въз основа на вида, специфичните характеристики и риска на тези имоти, ръководството е преценило, че те представляват два класа активи по смисъла на МСФО 13 – земи и промишлени и административни сгради в град София.

Оценката на справедливите стойности е направена от независим лицензиран оценител с ефективна дата към 30 ноември 2013 г. Оценителят е потвърдил, че оценката е валидна и към 31 декември 2013 г.

	Оценителски метод	Значителни входящи данни	ненаблюдавани коефициенти,	Интервал
Земи	Метод на пазарните сравнения	Коригиращи приложени аналози	към пазарните	51%- 78%
Промишлени и административни сгради	Метод на амортизираната възстановителна стойност	Коригиращи изхабяване функционално и икономическо изхабяване	коэффициенти за физическо,	43% -99% (медиана 86%)

Справедливата стойност на земите е оценена по метода на пазарните сравнения, като са използвани наблюдавани офертни цени на сравними парцели, разположени в промишлените зони на София (Илиенско шосе). Цените са коригирани значително съобразно вида, местоположението, състоянието или предназначението на оценяваните земи. Оценителят също така е приложил корекция за отстъпка в използваните офертни цени от 10%-25%, за да отрази разликата между офертните и реалните цени на сделките. Справедливата стойност на сградите е определена, като е използван методът на амортизираната възстановителна стойност. При този метод стойността на имотите се определя на базата на актуална стойност на отделните видове строително-монтажни работи, коригирани така, че да отразяват физическо, икономическо и функционално изхабяване.

Значителни увеличения (намаления) в коригиращите коефициенти, приложени към пазарните аналози (като изолирани промени) биха довели до съществено по-ниска (висока) справедлива стойност на земите.

Значителни увеличения (намаления) в коригиращите коефициенти за физическо/ функционално/ икономическо изхабяване (като изолирани промени) биха довели до съществено по-ниска (висока) справедлива стойност на промишлените и административни сгради.

Географска информация

Всички дълготрайни материални активи на Дружеството към 31 декември 2013 г. и 31 декември 2012 г. се намират в България.

16. Нематериални активи

<i>В хиляди лева</i>	Права върху собственост	Патенти и търговски марки	Програмни продукти	Общо
Отчетна стойност				
Салдо към 1 януари 2012 г.	246	84	52	382
Салдо към 31 декември 2012 г.	246	84	52	382
Салдо към 1 януари 2013 г.	246	84	52	382
Салдо към 31 декември 2013 г.	246	84	52	382
Амортизация				
Салдо към 1 януари 2012 г.	212	84	51	347
Разходи за амортизация	24	-	1	25
Салдо към 31 декември 2012 г.	236	84	52	372
Салдо към 1 януари 2013 г.	236	84	52	372
Разходи за амортизация	10	-	-	10
Салдо към 31 декември 2013 г.	246	84	52	382
Балансова стойност				
Към 1 януари 2012 г.	34	-	1	35
Към 31 декември 2012 г.	10	-	-	10
Към 31 декември 2013 г.	-	-	-	-

Към 31 декември 2013 г. Дружеството използва в дейността си напълно амортизирани нематериални активи с отчетна стойност 382 хил. лв. (2012 г.: 137 хил. лв.).

Географска информация

Всички дълготрайни нематериални активи на Дружеството към 31 декември 2013 г. и 31 декември 2012 г. се намират в България.

17. Инвестиции на разположение за продажба

<i>В хиляди лева</i>	Участие	2013	Участие	2012
<i>Дълготрайни финансови активи</i>				
Метеко АД	2.32%	4	2.32%	4
Общо		4		4

Дружеството има участие в размер на 2.32% (728 акции) от капитала на Метеко АД, акционерно дружество, учредено в България. Инвестицията е оценена по цена на придобиване, тъй като акциите на Метеко АД не се котират на активен пазар и тяхната справедлива стойност не може да бъде определена надеждно.

18. Материални запаси

<i>В хиляди лева</i>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Суровини и материали	747	769
Готова продукция (по себестойност)	26	197
Минус: Натрупана обезценка на готова продукция	(1)	(60)
Готова продукция (по нетна реализуема стойност)	<u>25</u>	<u>137</u>
Незавършено производство (по себестойност)	223	109
Минус: Натрупана обезценка на незавършено производство	(28)	(1)
Незавършено производство (по нетна реализуема стойност)	<u>195</u>	<u>108</u>
	<u><u>967</u></u>	<u><u>1,014</u></u>

Движението в натрупаната обезценка на готова продукция и незавършено производство е следното:

<i>В хиляди лева</i>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
На 1 януари	61	-
Призната (Бележка 10)	29	61
Отписана	(61)	-
На 31 декември	<u><u>29</u></u>	<u><u>61</u></u>

През 2013 г. начислената обезценка на незавършено производство до нетна реализуема стойност е свързана с натрупани разходи за производството на електродвигатели, които се очаква да бъдат реализирани през 2014 г. на цена по-ниска от производствената им себестойност.

През 2012 г. начислената обезценка на готовата продукция до нетна реализуема стойност е свързана с електродвигатели реализирани през 2013 г. на цена по-ниска от производствената им себестойност.

19. Търговски и други вземания

<i>В хиляди лева</i>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Дългосрочни търговски вземания, бруто	-	515
Минус: Корекция до амортизируема стойност	-	(29)
Дългосрочни търговски вземания, нетно	<u>-</u>	<u>486</u>
Краткосрочни търговски вземания, бруто	1,197	739
Минус: Натрупана обезценка на краткосрочни търговски вземания	(355)	(19)
Краткосрочни търговски вземания, нетно	<u>842</u>	<u>720</u>
Предоставени аванси	64	7
Други вземания	36	47
Общо краткосрочни вземания	<u>942</u>	<u>774</u>
	<u><u>942</u></u>	<u><u>1,260</u></u>

Краткосрочните търговски вземания не са лихвоносни и обикновено са със срок на плащане до 30 дни.

19. Търговски и други вземания (продължение)

Търговските вземания на Дружеството са свързани с реализирани проекти в предходни отчетни периоди.

Към 31 декември 2013 г. ръководството на Дружеството е направило преглед на вземанията и е преценило, че съществува висока несигурност относно събираемостта на част от вземанията, в резултата на което е признало обезценка в размер на 355 хил. лв. (2012 г.: 48 хил. лв.).

Към 31 декември 2012 г. ръководството на Дружеството е направило анализ на договорените плащания по търговските си вземания, които са изцяло с ненастъпил падеж към 31 декември 2012 г., в резултат на което е признало корекция на тези вземания до тяхната амортизируема. Корекцията до амортизируема стойност е изчислена на база на очакваните срокове на плащане и първоначалната ефективна лихва на вземанията определена на 5.6%.

Движението в натрупаната обезценка на трудносъбираеми и несъбираеми вземания и корекцията до амортизируема стойност е следното:

<i>В хиляди лева</i>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
На 1 януари	48	38
Корекция на вземания до амортизируема стойност (Бележка 10)	-	29
Призната (Бележка 10)	310	-
Възстановена (Бележка 6)	-	(1)
Отписана	(3)	(18)
На 31 декември	<u>355</u>	<u>48</u>

Към 31 декември, възрастовият анализ на търговските вземания, които не са обезценени, е представен в таблицата по-долу:

<i>В хиляди лева</i>		Нито просрочени, нито обезценени	Просрочени, но необезценени				
			< 30 дни	От 30 до 60 дни	От 60 до 90 дни	От 90 до 120 дни	> 120 дни
2013	Общо 842	86	365	17	40	1	333
2012	720	131	281	97	18	66	127

20. Парични средства и парични еквиваленти

<i>В хиляди лева</i>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Парични средства в брой	11	15
Парични средства в банкови сметки	36	403
	<u>47</u>	<u>418</u>

Паричните средства в банкови сметки се олихвяват с лихвен процент от 0.01% до 0.1 % годишно.

Справедливата стойност на паричните средства към 31 декември 2013 г. е 47 хил. лв. (2012 г.: 418 хил. лв.)

21. Основен капитал и резерви**21.1 Основен капитал**

Основният капитал е отчетен по номинал в съответствие със съдебната регистрация.

<i>В хиляди лева</i>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
1,212,705 обикновени акции с номинална стойност 1 лв. всяка	1,213	1,213
	<u>1,213</u>	<u>1,213</u>

Към 31 декември 2013 г. разпределението на основния капитал на Дружеството е както следва:

Акционер	<u>2013</u>	<u>2012</u>
ЗММ България Холдинг АД	80.78%	80.78%
Други юридически лица	14.35%	13.97%
Акционери – Физически лица	4.42%	5.25%
Обратно изкупени	0.45%	-
	<u>100.00%</u>	<u>100.00%</u>

Притежателите на обикновени акции имат право на дивидент и право на един глас на акция на събрания на Дружеството. Всички акции на Дружеството са с еднакви права относно активите при ликвидация.

21.2 Законови и допълнителни резерви

Законовите резерви се формират от акционерните дружества, като ИХБ Електрик АД, като разпределение на печалбата по реда на чл. 246 от Търговския закон. Те се заделят докато достигнат една десета или по-голяма част от капитала. Источници за формиране на законовите резерви са най-малко една десета част от нетната печалба, премии от емисии на акции и средствата, предвидени в устава или по решение на общото събрание на акционерите. Законовите резерви могат да бъдат използвани единствено за покриване на загуби от текущия и предходни отчетни периоди. Към 31 декември 2013 г. законовите и допълнителните резерви възлизат на 3,195 хил. лв. (2012 г.: 3,946 хил. лв.).

21.3 Преоценъчен резерв

Преоценъчният резерв на активите се използва за отразяване на увеличенията в справедливата стойност на земи и сгради и намаленията до степента, в която тези намаления са свързани с увеличение на същия актив, признато по-рано в друг всеобхватен доход. Към 31 декември 2013 г. преоценъчният резерв възлиза на 10,719 хил. лв. (2012 г.: 11,358 хил. лв.).

21.4 Обратно изкупени собствени акции

На 18 март 2013 г. Съветът на директорите на Дружеството взе решение за обратно изкупуване на акции, като срокът за извършване на изкупуването е 4 календарни години от приемане на решението. Максималният брой акции, подлежащи на обратно изкупуване е до 3% за всяка една календарна година от срока за обратно изкупуване от общия брой издадени акции, но не повече от 10% общо за целия период. Към 31 декември 2013 г. година регистрираният капитал на дружеството е 1,212,705 обикновени акции с номинална стойност 1 лв. всяка. През текущата година са изкупени 5,440 броя акции при средна цена 3.50 лв., възлизащи общо на 19 хил. лв. Обратно изкупените акции се отразяват в намаление на собствения капитал като отделен компонент „Обратно изкупени акции“ по стойността на обратно изкупуване.

22. Доходи на акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели финансовият резултат за годината на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за годината.

Основният доход на акция на Дружеството се изчислява на база на следните данни:

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Загуба за годината (в хиляди лева)	(1,440)	(751)
Средно-претеглен брой обикновени акции (в хиляди)	<u>1,209</u>	<u>1,213</u>
Основен доход (загуба) на акция (в лева)	<u>(1.19)</u>	<u>(0.62)</u>

Средно-претегленият брой акции за 2013 година е изчислен на база движението на броя акции в обръщение както следва:

		Брой издадени акции	Брой обратно изкупени собствени акции	Брой акции в обръщение
01 януари 2013 г.	Салдо в началото на годината	1,212,705	-	1,212,705
10 май 2013 г.	Изкупуване на собствени акции	-	(5,440)	(5,440)
31 декември 2013 г.	Салдо в края на годината	<u>1,212,705</u>	<u>(5,440)</u>	<u>1,207,265</u>

Средно-претегленият брой акции е изчислен както следва (в хиляди):

$$(1,213 * 4/12) + (1,207 * 8/12) = 1,209 \text{ хиляди акции}$$

Не са извършвани други сделки с обикновени акции или потенциални обикновени акции през 2013 г., както и за периода от 31 декември 2013 г. до датата, на която финансовият отчет е одобрен за издаване.

23. Лихвоносни заеми и привлечени средства

<i>В хиляди лева</i>	Ефективен лихвен процент %	Падеж	2013	2012
Краткосрочни				
(1) Обезпечен банков овърдрафт от Банка 1	1 М СОФИБОР + надбавка	2014	583	514
(2) Обезпечен инвестиционен кредит от Банка 1	1 М СОФИБОР + надбавка	2014	67	168
(3) Обезпечен инвестиционен кредит от Банка 2	3 М СОФИБОР +надбавка	2013	-	28
(4) Финансов лизинг		2013	-	6
			650	716
Дългосрочни				
(2) Обезпечен инвестиционен кредит от Банка 1	1 М СОФИБОР + надбавка	2015	-	67
			-	67

(1) Банков овърдрафт, отпуснат от Банка 1, с разрешен размер от 600 хил. лв., обезпечен с договорна ипотека върху сграда с балансова стойност 1,085 хил. лв., както и втора по ред ипотека на сграда с балансова стойност 384 хил. лв. Към 31 декември неусвоената сума по овърдрафта е в размер на 17 хил. лв. Заемът е платим еднократно на датата на падежа през месец ноември 2014 г.

(2) Инвестиционен кредит, отпуснат от Банка 1, в размер на 590 хил. лв., отпуснат за закупуването на машини и оборудване. Заемът е обезпечен със залог върху закупените машини и оборудване с балансова стойност 1,105 хил. лв. и договорна ипотека върху сграда с балансова стойност 384 хил. лв. Заемът се погасява с равни месечни вноски от 14 хил. лв.

(3) Инвестиционен кредит, отпуснат от Банка 2, в размер на 94 хил. лв., отпуснат за закупуването на машина е погасен изцяло през 2013 г.

(4) Задължение по финансов лизинг за придобиване на автомобил без остатъчна стойност към 31 декември 2013 г. е погасен изцяло през 2013 г.

Към 31 декември 2013 г. неусвоената сума от разрешените лимити по всички кредитни линии на Дружеството възлиза на 17 хил. лв.

24. Правителствени дарения

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
На 1 януари	407	95
Получени през годината	85	350
Признати в печалбата или загубата (Бележка 6)	(25)	(38)
На 31 декември	467	407
Краткосрочни	25	24
Дългосрочни	442	383
	467	407

24. Правителствени дарения (продължение)

Към 31 декември 2013 г. Дружеството отчита следните правителствени дарения:

- Финансиране по оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ на Изпълнителна Агенция за Насърчаване на Малки и Средни Предприятия (ИАНМСП) за закупуване на технологична линия за изработка на полюсни бобини от медна шина. Общата стойност на одобреното финансиране е 421 хил.лв. от ИАНМСП, като последният транш от 336 хил. лв. по него е получен през 2012 г. Към 31 декември 2013 г. оставащото салдо е 370 хил. лв.
- Финансиране по програмата КЛЕЕВИ в размер на 7 хил. евро от Европейската Банка за Възстановяване и Развитие за доставка на 2 броя индукционни апарати за спояване - "Индукционен нагревател MINAC". Общата одобрена сума на финансирането, изцяло получена през 2012 г., е в размер на 14 хил. лв. Към 31 декември 2013 г. оставащото салдо е 11 хил. лв.
- На 12.06.2013г. е получено официално одобрение на подадено проектно предложение „Подобряване на условията на труд и повишаване ефективността на производство в ИХБ Електрик АД“. Одобрената стойност на проекта е 105 хил. лв. В началото на м. септември е получено авансово плащане от Управляващия орган в размер на 17 хил. лв., които са салдо към 31 декември 2013 г.
- В края на месец юни 2012 г. Дружеството получи одобрение от МИЕТ ЕФРР ОП „Конкурентоспособност“ по проектно предложение „Внедряване на иновативна изолационна система в производството на висковолтови асинхронни електродвигатели и нова серия синхронни хидрогенератори с малка и средна мощност“. На 31.08.2012 г. договарът е подписан от двете страни, с което се стартираха дейностите по проекта. Общият размер на допустимите разходи е 693 хил. лева, от които 346 хил. лева ще бъдат финансирани от ОП „Конкурентоспособност“. През 2013 г. са реализирани повечето от заложените в проекта дейности. Получено е авансово плащане в размер на 68 хил. лв. Очаква се проектът да приключи в средата на 2014 г.
- На 10.07.2013 г. бе предадено ново проектно предложение с наименование „Внедряване на иновативни продукти в ИХБ Електрик АД – синхронни реактивни двигатели с разпределена статорна намотка“ по ОП „Конкурентоспособност“. На 10.12.2013 г. Дружеството е получило одобрение на проектното предложение. Стойността на проекта е 325 хил. лв., като съфинансирането от страна на ИХБ Електрик е 10% или 32 хил. лева. Реализацията на проекта ще бъде през 2014 г., а основната цел е внедряване в производство на нова серия двигатели за ниско и високо напрежение - синхронни реактивни двигатели с разпределена (статорна) намотка. В обхвата на проекта се предвиждат инвестиции в придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи - специализиран софтуер за проектиране и измервателни уреди. Към 31 декември 2013 г. няма получени суми по финансирането за проекта.

Към 31 декември няма неизпълнени условия по получените от Дружеството финансираня.

25. Задължения за обезщетения на персонала при пенсиониране

Съгласно българското трудово законодателство Дружеството е задължено да изплати на служителите си при пенсиониране от две до шест брутни месечни заплати, в зависимост от прослужения стаж в предприятието. Ако служител е работил в ИХБ Електрик АД в продължение на 10 години, той получава шест брутни месечни заплати, при пенсиониране, а ако е работил по-малко от 10 години – две брутни месечни заплати. Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран.

Компонентите на разходите за доходи на персонала при пенсиониране признати в отчета за всеобхватния доход и задълженията, признати в отчета за финансовото състояние към 31 декември 2013 г. се основават на актюерски доклад, при който се използвани следните параметри и предположения:

- Норма на дисконтиране: 3.55 %;
- Очаквано увеличение на заплатите: 0 %;
- Текучество: 22.47 % годишно;
- Дата на пенсиониране: съгласно разпоредбите за прослужено време и възраст.

Компонентите на разходите за доходи на персонала при пенсиониране, признати в отчета за всеобхватния доход и задълженията, признати в отчета за финансовото състояние към 31 декември 2013 г. и 2012 г. са обобщени по-долу:

25. Задължения за обезщетения на персонала при пенсиониране (продължение)**Разходи за доходи на персонала при пенсиониране**

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Разходи за текущ стаж (Бележка 9)	(4)	(1)
Разходи за лихви (Бележка 9)	(1)	(1)
Нетни актюерски загуби признати през годината (Бележка 9)	-	(5)
Разходи за доходи на персонала при пенсиониране, признати в печалбата или загубата за периода	<u>(5)</u>	<u>(7)</u>
Нетни актюерски загуби, признати в другия всеобхватен доход	<u>(43)</u>	<u>-</u>

Промените в настоящата стойност на задължението за доходи на персонала при пенсиониране към 31 декември 2013 г. и 2012 г. са както следва:

<i>В хиляди лева</i>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Салдо към 1 януари	20	31
Разходи за лихви (Бележка 9)	1	1
Разходи за текущ стаж (Бележка 9)	4	1
Изплатени възнаграждения	(25)	(18)
Актюерски загуби	43	5
Салдо към 31 декември	<u>43</u>	<u>20</u>

В таблицата по-долу е представена матуритетната структура на задължението за доходи на персонала при пенсиониране на база на очакваните недисконтирани плащания:

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
До 1 година	21	12
От 2 до 5 години	56	76
От 6 до 10 години	101	95
Над 10 години	531	509
Общо очаквани недисконтирани плащания	<u>709</u>	<u>692</u>

Към края на текущия отчетен период средната сročност на пенсионното задължение е 17 години (2012: 18 години).

Няма разумно очаквани промени в ключовите допускания, които биха оказали съществен ефект върху задължението за доходи на персонала при пенсиониране към края на отчетния период.

26. Провизии за гаранции и съдебни дела

<i>В хиляди лева</i>	Провизии за гаранции	Провизия за съдебни дела	Общо
На 1 януари 2012 г.	71	10	81
Възстановена неизползвана провизия (Бележка 6)	(29)	-	(29)
На 31 декември 2012 г.	42	10	52
Дългосрочна част	34	10	44
Краткосрочна част	8	-	8
На 1 януари 2013 г.	42	10	52
Възстановена неизползвана провизия (Бележка 6)	(7)	-	(7)
На 31 декември 2013 г.	35	10	45
Дългосрочна част	19	10	29
Краткосрочна част	16	-	16

Провизии за гаранции

Провизиите за гаранции се отнася главно до поети ангажименти за гаранционна поддръжка по договори, изпълнени в предходни години. Оценката на задължението по провизиите за гаранции се основава на очакваните разходи по гаранции, свързани с подобни продукти или услуги на база на исторически данни и вероятност за възникване.

Провизия за съдебни дела

Начислената провизия е свързана вероятен изходящ паричен поток за обезщетение на бивш служител на Дружеството за нанесени имуществени и неимуществени вреди.

27. Търговски и други задължения

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Търговски задължения към доставчици	457	520
Задължения към персонала	125	125
Получени аванси от клиенти	83	457
Дължими социални осигуровки	50	40
Задължения към бюджета	34	40
Други задължения	18	32
	767	1,214

Условията на посочените по-горе задължения са както следва:

- Получените аванси от клиенти са свързани с изработката и продажбата на готова продукция и извършването на ремонтни дейности върху активи на съответните клиенти и обичайно се уреждат в 6-месечен срок;
- Търговските задълженията не са лихвоносни и обичайно се уреждат в 30-дневен срок.
- Задълженията към бюджета не са лихвоносни и следва да се погасят в законоустановените срокове.

28. Оповестяване на свързани лица

Крайна компания- майка

Крайната компания-майка на Дружеството е Индустириален холдинг България АД.

Предприятия с контролно участие в Дружеството

80.78% от акциите на ИХБ Електрик АД се притежават от ЗММ България холдинг АД. Останалите 19.22% се притежават от други физически и юридически лица.

Съвместна дейност

Съвместната дейност ДЗЗД Български Електро Помпен Консорциум 2 е обединение на ИХБ Електрик АД (50%) и Випом АД (50%) по смисъла на чл. 275 и 276 от Търговския закон, създаден като гражданско дружество съгласно чл. 357 – 364 от Закона за задълженията и договорите. Съгласно договор за гражданско дружество от 14 февруари 2011 г., страните се съгласяват да обединят усилията си за съвместно участие в процедура по възлагане на обществена поръчка за доставка на помпени агрегати с възложител Мини Марица Изток ЕАД. Консорциумът няма регистриран капитал. През отчетния период ДЗЗД Български Електро Помпен Консорциум 2 е прекратил дейността си, като е deregистриран в Агенцията по вписванията и в НАП.

Други свързани лица

ЗММ Сливен АД, Леярмаш АД, Машстрой АД - в ликвидация, ЗММ България холдинг АД, Приват инженеринг АД и КРЗ Порт Бургас АД, са свързани лица, с които ИХБ Електрик е извършвало сделки през отчетната година, тъй като са под общ контрол на Индустириален холдинг България АД.

Общата сума на сделките със свързани лица и дължимите салда за текущия и предходен отчетен период са представени както следва:

Разчети със свързани лица към 31 декември 2013 г.

<i>В хиляди лева</i>	Вид на сделката	Задължения	Вземания
<i>Крайна компания-майка</i>			
Индустириален холдинг България АД	Предоставен депозит	-	747
Индустириален холдинг България АД	Начислени лихви по депозит	-	3
<i>Други свързани лица</i>			
Приват инженеринг АД	Покупка на материали	1	-
Общо		1	750

Разчети със свързани лица към 31 декември 2012 г.

<i>В хиляди лева</i>	Вид на сделката	Задължения	Вземания
<i>Крайна компания-майка</i>			
Индустириален холдинг България АД	Предоставен депозит	-	1,255
Индустириален холдинг България АД	Начислени лихви по депозит	-	13
<i>Съвместна дейност</i>			
Български Електро Помпен Консорциум 2	Продажби на електродвигатели	-	575
<i>Други свързани лица</i>			
Машстрой АД - в ликвидация	Покупка на дълготрайни активи	70	-
Общо		70	1,843

28. Оповестяване на свързани лица (продължение)

Сделки по продажби

<i>В хиляди лева</i>	Вид на сделката	2013	2012
<i>Съвместна дейност</i>			
Български Електро Помпен Консорциум 2	Продажба на електродвигатели	-	1,476
<i>Други свързани лица</i>			
Леярмаш АД	Продажба на скрап	15	57
Леярмаш АД	Услуги	2	-
ЗММ Сливен АД	Продажба на електромотори	4	9
КРЗ Порт Бургас АД	Ремонт	2	-
КРЗ Порт Бургас АД	Двигатели	9	-
Общо		32	1,542

Сделки по покупки

<i>В хиляди лева</i>	Вид на сделката	2013	2012
<i>Крайна компания-майка</i>			
Индустириален холдинг България АД	Покупка на материали	1	-
<i>Компания с контролно участие в Дружеството</i>			
ЗММ България холдинг АД	Комисионни по консултантски и посреднически услуги	-	121
ЗММ България холдинг АД	Покупки на материали	-	1
<i>Други свързани лица</i>			
Машстрой АД - в ликвидация	Покупки на дълготрайни активи	-	59
Приват инженеринг АД	Покупки на материали	1	-
Общо		2	181

28. Оповестяване на свързани лица (продължение)*Финансови сделки*

<i>В хиляди лева</i>		Получени/ (предоставени) суми	(Изплатени) /върнати суми	(Разходи по)/ приходи от лихви	Изплатени лихви
Депозити към свързани лица					
<i>Крайна-компания майка</i>					
Индустриален холдинг България АД	2013	-	508	50	60
Индустриален холдинг България АД	2012	(1,000)	245	47	44
	2013	-	508	50	60
	2012	(1,000)	245	47	44

Към 31 декември 2013 г. Дружеството е предоставило депозит на Индустриален Холдинг България АД в размер на 747 хил. лв. (2012 г. 1,255 хил. лв.). Депозитът е предвиден да служи за обезпечение на банкови гаранции, издадени на Дружеството от кредитния лимит на крайната-компания майка. Депозитът е предоставен за срок до 31 декември 2014 г., като годишната лихва е в размер на 5 %.

Продажбите на и покупките от свързани лица се извършват по договорени цени. Неиздължените салда в края на годината са необезпечени, безлихвени (с изключение на предоставените депозити) и уреждането им се извършва с парични средства. За вземанията от или задълженията към свързани лица не са предоставени или получени гаранции. Дружеството не е извършило обезценка на вземания от свързани лица към 31 декември 2013 г. (2012 г.: нула). Преглед за обезценка се извършва всяка финансова година на база на анализ на финансовото състояние на свързаното лице и пазара, на който то оперира.

Възнаграждения на основния ръководен персонал

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Изпълнителен директор	121	120
Съвет на директорите	40	55
	161	175

29. Ангажименти и условни задължения

Предоставени гаранции и обезпечения

Към 31 декември 2013 г. Дружеството има банкови гаранции, издадени от Банка ДСК в полза на трети лица, контрагенти на дружеството – 6 броя за 664 хил. лв както следва:

Контрагент 1 - гаранция на стойност 337 хил. лв. с падеж 06.7.2014 г.

Контрагент 2 - гаранция на стойност 4 хил. лв. с падеж 06.7.2014 г.

Контрагент 3 - гаранция на стойност 221 хил. лв. и с падеж 05.07.2014 г.

Контрагент 4 – гаранция на стойност 15 хил.лв. с падеж 20.9.2014 г.

Контрагент 5 – гаранция на стойност 69 хил.лв. с падеж 28.2.2015 г.

Контрагент 6 - гаранция на стойност 18 хил. лв. с падеж 23.9.2016 г.

Блокирани гаранции

Банкови гаранции, издадени от Алианц Банк България – 2 блокирани гаранции за 399 хил. лв.:

Контрагент 7 – блокирана гаранция на стойност 133 хил. лв. с падеж 25 февруари 2012 г.

Контрагент 7 – блокирана гаранция на стойност 266 хил. лв. с падеж 28 януари 2012 г.

Правни искиове

На 9 април 2008 г. между ИХБ Електрик АД и негов клиент е сключен договор за изработка, по силата на който Дружеството се е задължило да проектира и да произведе два броя хидрогенератори, които да бъдат монтирани във водоелектрическа централа, находяща се в друга държава. Дружеството е изпълнило поетите задължения съгласно договорните условия и оборудването е прието от клиента със сертификат. При експлоатацията на централите възникват проблеми, за което клиентът предявява рекламация към ИХБ Електрик АД. ИХБ Електрик АД отказва да признае рекламациите, тъй като откритите дефекти не са в оборудването доставено от ИХБ Електрик АД и предприема действия за завеждане на дело срещу клиента в Германия. На 7 март 2013 г. Берлинският областен съд постановява определение, съгласно което отхвърля предявения от страна на ИХБ Електрик АД иск срещу неговия клиент като недопустим. Мотивите се основават на приетия от съда факт, че Берлинският областен съд не е компетентен да разгледа международно правния спор между страните. В законоустановения срок е организирано обжалване на решението на съда относно допустимостта на иска пред Въззивния съд в Берлин.

През 2013 г. и към датата на финансовия отчет няма решение на делото по същество. Въпреки всички събрани доказателства и очакванията съдебното решение по делото да бъде в полза на ИХБ Електрик АД, с оглед на факта, че през 2013 г. не са постъпили плащания по вземанията от клиента и предвид развитието на делото в Берлинския областен съд, към 31 декември 2013 г. е начислена обезценка за трудносъбираеми вземания в размер на 176 хил. лв.

Други

Ръководството на Дружеството не счита, че съществуват съществени рискове в резултат на динамичната фискална и регулаторна среда в България, които биха наложили корекции във финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2013 г.

30. Цели и политика на управление на финансовия риск

Преглед

Основните финансови пасиви на Дружеството включват търговски и други задължения и други, включително към свързани лица, задължения по банкови заеми. Основната цел на тези финансови инструменти е да се осигури финансиране за дейността на Дружеството. Дружеството притежава финансови активи като например, търговски и други вземания, предоставени депозити на свързани лица и парични средства и некотиранни инвестиции, които възникват пряко от дейността.

През 2013 г., както и през 2012 г., Дружеството не притежава и не търгува с деривативни финансови инструменти.

Основните рискове, произтичащи от финансовите инструменти на Дружеството са кредитен риск, ликвиден риск, валутен риск, лихвен риск. Политиката, която ръководството на Дружеството прилага за управление на тези рискове, е обобщена по-долу.

Кредитен риск

Кредитният риск за Дружеството се състои от риск от финансова загуба, ако клиент или страна по финансов инструмент не успее да изпълни своите договорни задължения. Кредитният риск произтича основно от вземания от клиенти.

Експозиция към кредитен риск

Експозицията към кредитен риск е в резултат на индивидуалните характеристики на отделните клиенти. Тази експозиция също така може да зависи от риск от неплащане присъщ на индустрията или на вътрешния пазар, на който Дружеството оперира. Приблизително 64% от приходите на Дружеството за 2013 г. са резултат от продажби към 10 клиенти (2012 г.: 70% от продажбите са към десетте най-големи клиенти), 75% от приходите за 2013 г. са реализирани в страната, а 25% като износ в трети страни (2012 г.: 87% са реализирани в страната, а 13% като износ в трети страни).

Дружеството търгува единствено с утвърдени, платежоспособни контрагенти. Неговата политика е, че всички клиенти, които желаят да търгуват на отложено плащане, подлежат на процедури за проверка на тяхната платежоспособност. Освен това, салдата по търговските вземания се следят текущо, в резултат на което експозицията на Дружеството по трудносъбираеми и несъбираеми вземания не е съществена. Най-значителната концентрация на кредитен риск в Дружеството е свързана с пет клиента, които формират 76% от търговските вземания от трети лица към 31 декември 2013 г. (2012 г.: 83%). Кредитният риск се управлява чрез редовен контакт с клиентите. Кредитният риск, който възниква от другите финансови активи на Дружеството, като например, парични средства и други финансови активи, представлява кредитната експозицията на Дружеството, произтичаща от възможността неговите контрагенти да не изпълнят своите задължения.

Максималната кредитна експозиция на Дружеството по повод на признатите финансови активи, възлиза на съответната им стойност по баланса към 31 декември 2013 г.

В хиляди лева

	<u>31 декември 2013 г.</u>	<u>31 декември 2012 г.</u>
Търговски вземания	842	1,206
Вземания от свързани лица	3	588
Предоставени депозити на свързани лица	747	1,255
Други вземания	36	47
Инвестиции на разположение за продажба	4	4
Пари и парични еквиваленти	47	418
	<u>1,679</u>	<u>3,518</u>

30. Цели и политика на управление на финансовия риск (продължение)

Ликвиден риск

Ефективното управление на ликвидността на Дружеството предполага осигуряване на достатъчно оборотни средства, предимно, чрез оперативната си дейност.

Към 31 декември, падежната структура на финансовите пасиви на Дружеството, на база на договорените недисконтирани плащания, е представена по-долу:

Към 31 декември 2013 г.

<i>В хиляди лева</i>	Отчетна стойност	Договорени парични потоци	До 6 месеца	От 6 до 12 месеца	От 1 до 5 години	Повече от 5 години
Заеми от банки	650	(650)	(67)	(583)	-	-
Търговски и други задължения, включително към свързани лица	476	(476)	(476)	-	-	-
	1,126	(1,126)	(543)	(583)	-	-

Към 31 декември 2012 г.

<i>В хиляди лева</i>	Отчетна стойност	Договорени парични потоци	До 6 месеца	От 6 до 12 месеца	От 1 до 5 години	Повече от 5 години
Заеми от банки	777	(777)	(107)	(603)	(67)	-
Финансов лизинг	6	(6)	(6)	-	-	-
Търговски и други задължения, включително към свързани лица	622	(622)	(622)	-	-	-
	1,405	(1,405)	(735)	(603)	(67)	-

Валутен риск

Дружеството извършва покупки на стоки, дълготрайни активи и услуги и продажби на стоки в чуждестранна валута – евро. Тъй като валутният курс лев/евро е фиксиран на 1.95583, валутният риск, произтичащ от евовите експозиции на Дружеството е минимален.

Лихвен риск

Дружеството е изложено на риск от промяна в пазарните лихвени проценти, основно, по отношение краткосрочните и дългосрочни си финансови пасиви с променлив (плаващ) лихвен процент. Политиката на Дружеството е да управлява разходите за лихви чрез използване на финансови инструменти, както с фиксирани, така и с плаващи лихвени проценти.

В таблицата по-долу, е представен анализ на чувствителността към възможните промените в лихвените проценти с ефекта им върху печалбата преди данъци (чрез ефекта върху заеми и привлечени средства с плаващи лихвени проценти), при условие, че всички други променливи са приемат за константни. Няма ефект върху другите компоненти на собствения капитал на Дружеството.

30. Цели и политика на управление на финансовия риск (продължение)

Лихвен риск (продължение)

<i>В хиляди лева</i>	Увеличение/ Намаление в лихвените проценти	Ефект върху печалбата преди данъци
2013		
В лева	+0.5%	(3)
В лева	-0.5%	3
2012		
В лева	+0.5%	(4)
В лева	-0.5%	4

В таблицата се включват отчетната стойност на финансовите инструменти според видовете лихвен процент:

<i>В хиляди лева</i>	<u>31 декември 2013 г.</u>	<u>31 декември 2012 г.</u>
<i>Инструменти с фиксирана доходност</i>		
Финансови активи – пари и депозити	783	1,658
Финансови пасиви – финансов лизинг	-	(6)
	<u>783</u>	<u>1,652</u>
<i>Инструменти с плаваща доходност</i>		
Финансови пасиви – обезпечени банкови заеми	(650)	(777)
	<u>(650)</u>	<u>(777)</u>

Управление на капитала

Основната цел на управлението на капитала на Дружеството е да се осигури стабилен кредитен рейтинг и капиталови показатели, с оглед продължаващото функциониране на бизнеса и максимизиране на стойността му за акционерите.

Дружеството управлява капиталовата си структура и я изменя, ако е необходимо, в зависимост от промените в икономическите условия. С оглед поддържане или промяна на капиталовата си структура, Дружеството може да коригира изплащането на дивиденди на акционерите, да изкупи обратно собствени акции, да намали или увеличи основния си капитал, по решение на акционерите. През 2013 г., както и през 2012 г., няма промени в целите, политиките или процесите по отношение на управлението на капитала на Дружеството.

Дружеството следи собствения си капитал чрез реализирания финансов резултат за отчетния период, както следва:

<i>В хиляди лева</i>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Загуба след данъчно облагане	<u>(1,440)</u>	<u>(751)</u>

31. Справедлива стойност на финансови инструменти

Таблицата по-долу съпоставя отчетната стойност на финансовите инструменти на Дружеството спрямо тяхната справедлива стойност:

	Отчетна стойност		Справедлива стойност	
	2013	2012	2013	2012
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<i>Финансови активи</i>				
Търговски и други вземания	878	1,253	878	1,253
Вземания от свързани лица	750	1,843	750	1,843
Парични средства	47	418	47	418
<i>Финансови пасиви</i>				
Лихвоносни заеми и привлечени средства	650	783	650	783
Търговски задължения	475	552	475	552
Задължения към свързани лица	1	70	1	70

Справедливата стойност на финансовите инструменти на Дружеството е определена като цената, която би била получена при продажбата на финансов актив или платена при прехвърлянето на финансов пасив в непринудена сделка между пазарни участници към датата на оценката. При оценяването на справедливата стойност са използвани следните методи и допускания:

- Парични средства и парични еквиваленти, търговски и други вземания, търговски вземания от свързани предприятия, търговски задължения към свързани предприятия и търговски и други задължения – поради краткосрочния падеж на тези финансови инструменти, тяхната справедлива стойност се доближава до съответната отчетна стойност.
- Лихвоносни заеми и привлечени средства – справедливата стойност е определена чрез МДПП като се използва дисконтов фактор, базиран на лихвени нива по дългови инструменти със сходни условия и оставащ падеж. Собствения риск от неизпълнение е оценен като несъществен към 31 декември 2013 г. Поради краткосрочния падеж на тези финансови инструменти тяхната справедлива стойност се доближава до съответната отчетна стойност.

32. Събития след отчетната дата

Не са настъпили събития след отчетната дата, които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания в отчета на Дружеството.